

Luomutukikoulutus 2.4.2025

Varsinais-Suomi, Uusimaa, Etelä-Pohjanmaa,
Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Satakunta

Luomutukikoulutus 2025

- Koulutus tallennetaan ja tallenne julkaistaan [maaseutu.fi-sivuilla](https://maaseutu.fi) Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan aluesivuilla. Esitysmateriaalit tulevat jakoon samaan paikkaan.
- Puheenvuorojen aikana osallistujien mikrofonit ja kamerat on suljettu, mutta kysymyksiä voi esittää chatissa koko koulutuksen ajan.

Ohjelma

12:00 Avauspuheenvuoro Eila Strang, Varsinais-Suomen ELY-keskus

12:10 Luomuvalvonnan ajankohtaiset asiat

- Luomuvalvonnan maksut 2025
- Vuosivarmennus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Viljelykierto
- Kasvintuotanto
- Eläintuotanto

13:40 Kahvitauko

13:55 Luomusitoumukset

14:25 Luomutarkastukset ja Neuvo

14:45 Kysymyksiä ja keskustelua

15:00 Koulutus päättyy

Luomuvälvönnän ajankohtaiset asiat

Luomuvalvonnan maksut 2025 1/2

- Yleisimmät luomuvalvontaan liittyvät maksut:
 - Perusmaksu 220€
 - Tuntihinta (laskutus alkavalta puolelta tunnilta) 156€/tunti
 - Poikkeusluvut
 - Tavanomaisen lisäysaineiston käyttö 1-5 erää (Touko) 32€
 - Tavanomaisen lisäysaineiston käyttö 1-5 erää (Paperilla) 65€
 - Lupa rinnakkaisviljelyyn tai siirtymävaiheeseen lyhentämiseksi ja eläintuotannon poikkeusluvut 129€/tunti

Luomuvalvonnan maksut 2025 2/2

- Tiloilta perittävät maksut kattavat kaikki luomuvalvonnan kulut Ruokavirastossa, ELY-keskuksissa ja luomutarkastajilla
 - Esimerkki: uusi 30 hehtaarin luomutila
 - Perusmaksu 220€
 - Tuntihinta 156€
 - Toimijan rekisteröinti luonnonmukaisen tuotannon rekisteriin 120€
 - Yhteensä, jos alkutarkastukseen kului 1 tunti 25min **574€**
 - Plus mahdolliset poikkeusluvut
- **Dokumentoinnin selkeys** säästää tarkastukseen kuluvaan aikaan ja maksuja
- Ruokaviraston hinnasto: <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/hinnasto/>

Vuosivarmennus

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Mikä on vuosivarmennus?

- Suomi teki aloitteen harvemmasta tarkastusvälistä jo vuonna 2012
- Uusi luomuasetus toi vuosivarmennuksen mahdolliseksi, tätä pilotoitiin 2023-2024 kuuden ELY-keskuksen alueella
 - 2025 kaikki ELY-keskukset ovat mukana vuosivarmennuksen toteuttamisessa
- Mahdollistaa fyysisen tarkastuksen tekemisen joka toinen vuosi tietyin ehdoin
- Vuosittain tehdään vuosivarmennus sen sijaan, että tehtäisiin fyysinen tarkastus
- Osallistumalla toimija säästää tarkastukseen käytettävästä ajasta ja maksaa pelkän perusmaksun

Edellytykset vuosivarmennukselle

- Vain yksi tuotantosuunta: peltoviljely tai perusmallinen keruutuotantoalue
 - Pelkkä peltoviljely, alle 120 hehtaaria
 - Pelkkä perusmallin keruumetsä
- Toimija ollut luomuvälvonnassa kolmen vuoden ajan, ei markkinointikieltoja tai korjauskehotuksia kolmen edellisen vuoden aikana
- ELY-keskukset tekivät otannan kasvukaudella 2024 tarkastetuista tiloista
 - Kaikkia sopivia toimijoita ei voitu valita kerralla mukaan, jotta kyselyyn riittää osallistujia myös seuraavana vuonna

Vuosivarmennus - kysely

- Pilotoinnin alussa tiloilta kysyttiin sähköpostilla tärkeimpien varastojen määrät ja tiedossa olevat muutokset
- 2024-2025 kysely tehtiin joulun jälkeen Webropol-palvelua käyttäen
- 2026 kysely toteutetaan todennäköisesti Touko-palvelussa
 - Touko-palvelun toiminta edellyttää, että käyttäjällä on suomi.fi asiointivaltuudet luomutuotantoa varten
 - <https://touko.ruokavirasto.fi/>
- Kyselyyn vastanneille myönnettiin uusi luomusertifikaatti ja fyysinen tarkastus jää pois kuluvalta vuodelta
 - Vuosivarmennus ei estä kuitenkaan ylimääräisten tarkastusten tekemistä, joita tehdään ennalta ilmoittamatta 10% luomutoimijoista

☐ Luonnonmukaisen tuotannon hakemusten ja lupien käsittely ^

LUONNONVARAT, ELÄIMET JA KASVIT

Tällä valtuudella valtuutettu voi valtuuttajan puolesta jättää luonnonmukaisen tuotannon valvontaan liittyviä ilmoituksia ja hakemuksia sekä katsella viranomaisen antamia vastauksia ja päätöksiä.

Kokemuksia vuosivarmennuksesta 2024 tarkastuskäynnin jälkeen

- Etelä-Pohjanmaan alueella 81% 2023 vuosivarmennetuista toimijoista haluaa osallistua uudelleen vuosivarmennukseen
- 2024 tarkastusten havaintoina kirjanpidon pienet puutteet ja luomusuunnitelmia oli joitain päivittämättä
- Luomutiloilta saatu palaute liittyen vuosivarmennukseen on ollut todella positiivista

Vuosivarmennuksen jälkeen?

- Seuraavana vuonna paikanpäällä tehtävä tarkastus ulottuu aina **edelliseen käyntiin asti**
 - Tuote-eriä jäljitettäessä voi dokumentointia joutua tarkastamaan myös pidemmältä ajanjaksolta
 - Tarkastukselle kannattaa varata dokumentit aina vähintään edellisestä fyysisestä käynnistä saakka
- Paikanpäällä tehtyjen tarkastusten aikaväli (joka toinen vuosi) ei saa ylittää 24 kuukautta
 - Tarkastus 26.7.2023
 - Vuosivarmennus 2024 helmikuussa
 - Seuraava tarkastus tehdään viimeistään 25.7.2025

Viljelykierto

Tobias Bruce

Uudenmaan ELY-keskus

Viljelykiertosuunnitelma

- Viljelykiertosuunnitelma tulee laatia kirjallisena ja sitä tulee pitää ajan tasalla
 - Paperisena, excel-taulukko, viljelysuunniteluohjelmien viljelykiertotyökalut ym. → tärkeintä on että suunnitelma on selkeä ja helposti tarkastettavissa
 - Viljelykiertosuunnitelma on työkalu viljelykiertovaatimuksen täyttymisen seurantaan
- Nämä tiedot tulee olla suunnitelmalla
 - Lohkon nimi ja/tai tunnus
 - Lohkon vaihe (SV1,SV2..., LUO)
 - Viljelykasvit ja mahdolliset aluskasvit vuosittain ja näiden järjestys
 - Siirtymävaiheen alkamispäivämäärä

Kuvitteellinen esimerkki viljelykiertosuunnitelmasta

Lohko	2025	2026	2027	2028	2029
Kotipelto (LUO)	Syysruis	Kaura + kerääjäkasvi	Vehnä + nurmensiemen	Nurmi	Nurmi
Uusipelto (SV2 2025) SV alku 30.4.2024	Nurmi	Nurmi	Syysruis	Kevätvehnä + kerääjäkasvi	Kaura + nurmensiemen
Riihipelto (LUO)	Kevätvehnä + kerääjäkasvi	Herne	Kaura + nurmensiemen	Nurmi	Nurmi
Rantaniitty (LUO, pysyvä nurmi, ei viljelykiertoa)	Luonnonlaidun	Luonnonlaidun	Luonnonlaidun	Luonnonlaidun	Luonnonlaidun
Suopelto (LUO)	Kaura + kerääjäkasvi	Kaura + nurmensiemen	Nurmi	Nurmi	Nurmi

Viljelykierron vähimmäisvaatimukset 1/2

- Viljelykiertovaatimuksen pääpiirteet:
- Luomutilalla tulee olla monivuotinen viljelykierto, jossa on **palkokasveja** pääkasveina tai aluskasveina vähintään 30 prosenttia kullakin lohkolla
- Viljelykierrossa tulee olla vähintään yksi maan viljavuutta ylläpitävä kasvusto (**viljavuuskasvusto**) pääkasvina
- Vähintään 50 prosentilla viljelylohkolla toteutettavan viljelykierron vuosista tulee olla maan viljavuutta ylläpitäviä kasveja pää-, väli- tai kerääjäkasveina
 - Esimerkki: jopa yksi nurmivuosi riittää jos kiertoa täydennetään aluskasveilla kahtena vuonna

2025	2026	2027	2028	2029
Nurmi	Syysruis	Kaura + kerääjäkasvi, raiheinä + apila	Härkäpapu	Kevätvehnä + nurmensiemen

Viljelykierron vähimmäisvaatimukset 2/2

- Lisäksi tulee noudattaa seuraavia kasvinsuojeluun liittyviä kasvinvuorotusvaatimuksia:
- **Viljakasveja** voi olla enintään kolmena vuotena peräkkäin kullakin lohkolla
- **Yksivuotisia erikoiskasveja** (mm. palkoviljoja, öljykasveja, perunaa ym.) voi olla enintään kahtena vuotena peräkkäin kullakin lohkolla.

Poikkeuksia viljelykiertovaatimuksiin

- Sellaiset nurmialat jotka luomusuunnitelman mukaan pidetään nurmella jatkuvasti
 - Esimerkiksi suojavyöhykenurmet, pysyvät laidunnurmet, luonnonlaitumet
- Luomutilan kotitarvepuutarhat
 - Peltokasvien viljelykiertoa ja viljavuuskasveja koskevia vaatimuksia ei sovelleta luomuvalvontaan ilmoitettuihin kotipuutarhoihin
 - esim. perunamaa omaan käyttöön
- Sertifioitu nurmiheinäkasvien siementuotanto (**päivitetty ohjeeseen 5.2.2025**)
 - Poikkeus palkokasvien vähimmäismäärästä viljelykierrossa → nurmiheinäkasvien sertifioidussa siementuotannossa sallitaan enintään seitsemänvuotinen viljelykierto, jossa on vähintään yksi palkokasvi pääkasvina

Käsitteitä viljelykiertovaatimuksissa 1/3

- **Palkokasvit**, eli hernekasvien heimoon kuuluvia kasvilajeja joita voi viljellä esimerkiksi:
 - palkokasvien puhdaskasvustoja, esimerkiksi herne tai härkäpapu
 - suurisiemenisten palkokasvilajien ja esimerkiksi korsiviljojen sekakasvustoja
 - nurmiseoksia, joissa pienisiemenisten palkokasvilajien siementen osuus on vähintään 3 kg/ha tai perustelluista syistä riittävä asianmukaisen kasvuston perustamiseksi ja tarvittaessa täydennyskylvämällä, esimerkiksi viherlannoitusnurmiseos jossa puna-apilaa ja timoteitä
- **HUOM!** Päivitys ohjeeseen 3.2.2025 jossa poistettiin vaatimus jossa pienisiemenisten palkokasvilajien siementen osuuden siemenseoksissa tulisi olla 15% koko seoksesta.
 - Lisätty maininta, että pienisiemenisten palkokasvilajien siementen määrä voi perustelluista syistä olla vähemmän kuin 3 kg/ha, kun määrä on riittävä asianmukaisen kasvuston perustamiseksi ja tarvittaessa täydennyskylvämällä.

Käsitteitä viljelykiertovaatimuksissa 2/3

- **Viljavuuskasvit voi olla seuraavia:**

- viljelykiertoon kuuluvat yksi- tai monivuotiset nurmet
- yksivuotinen viherlannoituskasvusto pääkasvina
- aluskasvit, jotka voivat ovat nurmipalkokasveja tai muita nurmikasveja tai väli- tai kerääjäkasveja
- ympäristökorvauksen lohko-kohtaisen toimenpiteen mukaiset saneeraus- ja maanparannuskasvit
- runsaasti satotähteitä tuottavien kasvien (esimerkiksi keräkaali tai pakasteherne) viljely avomaanvihannesviljelykierroissa.
- yksivuotiset kasvilajit, joiden sadonkorjuu tapahtuu kasvukautta seuraavana vuonna, esimerkiksi kuituhamppu (**päivitys ohjeeseen 5.2.2025**)

Käsitteitä viljelykiertovaatimuksissa 3/3

- **Apilavaltainen nurmi** voi kierron kasvilajina olla samanaikaisesti sekä palkokasvi että viljavuuskasvusto
- **Nurmikasvusto ilman palkokasvia**, esimerkiksi timoteinurmi, on viljavuuskasvusto

Maan viljavuuden ylläpito ja parantaminen nurmien viljelyssä

- Luonnonmukaisessa viljelyssä on myös nurmien osalta käytettävä maanmuokkaus- ja viljelykäytäntöjä, jotka säilyttävät tai parantavat maaperän orgaanista ainesta, lisäävät maaperän vakautta ja biologista monimuotoisuutta sekä estävät maaperän tiivistymistä ja eroosiota.
- Peltokasvien viljelykierron vähimmäisvaatimukset koskevat aloja, joissa nurmikasvustoja uudistetaan maata muokkaamalla tai joissa nurmikasvien lisäksi viljellään yksi- tai kaksivuotisia kasvilajeja.
- Viljelykiertovaatimus ei koske sellaisia nurmialoja, joita luomusuunnitelman mukaan pidetään nurmella jatkuvasti (esimerkiksi suojavyöhykenurmet, pysyvät laidunnurmet ym.)
- Nurmialojen tuotannon tavoitteet ja niiden mukaiset hoitotoimenpiteet kuten täydennyskylvöjen siemenmäärä, sadon käyttö, kasvinsuojelutoimenpiteet (esimerkiksi puhdistusniitot) ja toimenpiteiden ajankohdat on kuvattava luomusuunnitelmassa

Palkokasvi- ja viljavuuskasvivuosien laskeminen 1/4

	2025	2026	2027	2028	2029
Kasvi	Apila- timoteinurmi	kevätilja	Herne-vilja seos	Kevätvilja + aluskasvi timotei	
Palkokasvivuodet	1	0	1	0	
Viljavuuskasvustot	1	0	0	1	

- Palkokasvivuodet: $1+0+1+0 = 2/4 = 50 \%$
- Viljavuuskasvustot: $1+0+0+1 = 2/4 = 50 \%$
- Kierto täyttää vähimmäisvaatimukset sekä palko- että viljavuuskasvustojen osalta.

Palkokasvi- ja viljavuuskasvivuosien laskeminen 2/4

	2025	2026	2027	2028	2029
Kasvi	Viherlannoituskasvusto apilapainottainen	Kevätvilja	Kevätvilja	Rypsi	Herneviljaseos
Palkokasvivuodet	1	0	0	0	1
Viljavuuskasvustot	1	0	0	0	0

- Palkokasvivuodet: $1+0+0+0+1 = 2/5 = 40 \%$
- Viljavuuskasvustot: $1+0+0+0+0 = 1/5 = 20 \%$
- Kierto täyttää vähimmäisvaatimukset palkokasvien, mutta ei viljavuuskasvustojen osalta. Kiertoa voi parantaa vaatimukset täyttäväksi esimerkiksi käyttämällä aluskasveja kevätiljoilla.

Palkokasvi- ja viljavuuskasvivuosien laskeminen 3/3

	2025	2026	2027	2028	2029
Kasvi	Viherlannoituskasvusto apilapainottainen	Kevätvilja	Kevätvilja + aluskasvi timotei	Rypsi	Herne- viljaseos + aluskasvi timotei
Palkokasvivuodet	1	0	0	0	1
Viljavuuskasvustot	1	0	1	0	1

- Palkokasvivuodet: $1+0+0+0+1 = 2/5 = 40 \%$
- Viljavuuskasvustot: $1+0+1+0+1 = 3/5 = 60 \%$
- Kiertoa on muutettu täydentämällä sitä aluskasveilla. Nyt kierto täyttää vähimmäisvaatimukset sekä palko- että viljavuuskasvustojen osalta. 👍

Palkokasvi- ja viljavuuskasvivuosien laskeminen 4/4

	2025	2026	2027	2028	2029
Kasvi	Timotei- apilanurmi	Syysruis	Kaura + aluskasvi raiheinä apila	Kevätvehnä nurmensie men timotei apila	Timotei- apilanurmi
Palkokasvivuodet	1	0	1	1	1
Viljavuuskasvustot	1	0	1	1	1

- Palkokasvivuodet: $1+0+1+1+1 = 4/5 = 80 \%$
- Viljavuuskasvustot: $1+0+1+1+1 = 4/5 = 80 \%$
- Kierto täyttää vähimmäisvaatimukset sekä palko- että viljavuuskasvustojen osalta.

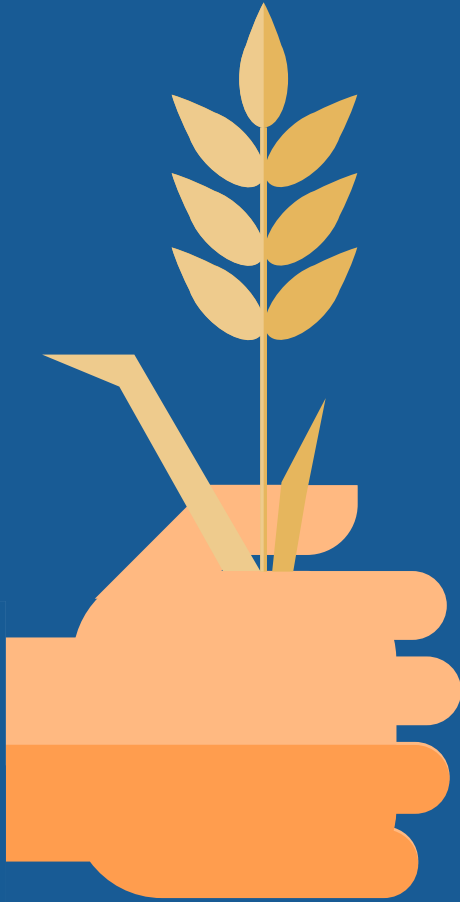
Ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvit

- **Päivitys luomukasvintuotannon ohjeeseen 25.3.2025 !**
- Monimuotoisuuskasvustot ovat aina myös viljavuuskasvustoja: **Kaikki monimuotoisuuskasvustot** (eli pölyttäjähönteis-, maisema-, riista-, niitty- ja peltolintukasvien seoskasvustot) **lasketaan viljavuuskasvustoiksi.**
- Monimuotoisuuskasvustojen huomioiminen palkokasvivuodeksi peltokierroissa: **Riista-, pölyttäjähönteis-, maisema- ja peltolintukasvustot lasketaan palkokasvivuodeksi**, jos palkokasvia on kylvetty riittävästi. Huom! Tuen mukaisiin niittykasvilajeihin ei kuulu palkokasvilajeja.
- Monimuotoisuuskasvusto voi olla nurmikasvusto: Niin kauan kun monimuotoisuuskasvusto (esimerkiksi riistapello) on nurmea, ei peltolohkoa koske peltokasvien viljelykierron vähimmäisvaatimukset, vaan voit soveltaa lohkolle kohdan aikaisemmin mainittuja jatkuvan nurmikasvuston vaatimuksia.

Lopuksi muistutus tukihakuun liittyen

- Muista ilmoittaa aluskasvit lohko-kohtaisissa tiedoissa päätukihaussa
- Näin tiedot viljavuuskasveista ja palkokasveista siirtyy luomun tarkastuslomakkeelle

Kasvintuotanto

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Luomutarkastukseen valmistautuminen

- Varmista ennen luomutarkastusta, että tarvittavat asiakirjat on päivitetty ja saatavilla. Varmista myös, että ne verokirjanpidon tositteet, joilla on merkitystä luomutarkastuksen kannalta, ovat saatavilla tarkastuksen yhteydessä.
 - Luomusuunnitelma
 - Kopio tukihakemuksen kasvulohkolomakkeesta 102B tai tallennusilmoitus
 - Varastokirjanpito taseineen
 - Kasvulohkokohtaiset muistiinpanot
 - Tositteet tilalle saapuneista ja tilalta lähteneistä tuotantopanoksista ja tuotteista
 - Mahdolliset selvitykset, sopimukset ja luvat

Luomusuunnitelma ja muistiinpanot 1/5

Luomusuunnitelma on toimijan allekirjoittama ja jatkuvasti ajantasainen

- Kuvaus luomutilan tuotantoyksiköistä
- Luomuasetuksen mukaisesti toteutettavista toimista sekä
- Käytännön toimenpiteistä noudattamisen varmistamiseksi

Luomusuunnitelma ja muistiinpanot 2/5

Sisällettävä soveltuvin osin seuraavat asiat:

- 1.Perustiedot tilan tuotantopaikoista ja tuotantoon käytetyistä tiloista
- 2.Viljelykiertosuunnitelma
- 3.Lannoitussuunnitelma
- 4.Kasvinsuojelusuunnitelma
- 5.Tuotteiden käsittely, jalostus ja pakkaaminen
- 6.Dokumentointi ja jäljitettävyyden varmistaminen
- 7.Riskit ja niiden hallinta

[Luomusuunnitelman mallipohja](#)

Luomusuunnitelma ja muistiinpanot 3/5

Varasto- tai tuotekirjanpito

- Tilalla tuotetut maataloustuotteet
- Tilalle hankitut maataloustuotteet
- Myydyt, luovutetut ja käytetyt tuotteet
- Myös pystyyn myytyjen/luovutettujen satojen osalta
- Ruokaviraston tulkinnan mukaan muistiinpanot on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa tapahtumasta

Luomusuunnitelma ja muistiinpanot 4/5

Vastaanottotarkastusten kuittaus

- Vastaanotettaessa luomutuotteita tarkistetaan, että pakkauksissa ja saateasiakirjoissa olevat tiedot (toimijan ja tuotteen nimi, mahdollinen eränumero, valvontaviranomaisen tunnus) vastaavat toisiaan
- Kuvaus tarkastustavasta luomusuunnitelmaan
- Vastaanottotarkastusten tulokset voi kirjata varastokirjanpitoon tai saateasiakirjaan/vaatimuksenmukaisuusvakuutukseen

Luomutuotteiden myyntejä koskevat dokumentit talteen

- Kopio myyntidokumentista
- Kopio erän mukana annetusta viljapassista / vaatimuksenmukaisuusvakuutuksesta tms

Luomusuunnitelma ja muistiinpanot 5/5

- Lohkokirjanpito:
 - Kasvilaji ja siemen- tai taimimäärä, saatu sato, ulkopuoliset tuotantopanokset kuten lannoitus
- Tavanomainen lisäysaineisto:
 - Poikkeusluvut ja siementen hankintaan liittyvät asiakirjat tallessa
- Kasvinsuojeluaineet:
 - Perustelut aineiden käyttöön kuvattuna, aineiden nimet, käyttöpäivät, tehoaineet, määrä ja kasvit joille käytetty sekä mitä torjuttu
- Puhdistus- ja desinfiointiaineet
 - Mitä aineita käytetty ja mihin tarkoitukseen. Nimet, käyttöpäivät tai tehoaineet sekä käyttöpaikat. Sovelletaan 1.1.2026 alkaen.

Alihankintasopimukset ja lannan laajaperäisyys selvitykset

Alihankintasopimus

- Tarkista, onko vanhalla pohjalla
- Tee tarvittaessa uusi sopimus ja lähetä kopio Elyy:n
- Lähetä kopio myös uusista alihankintasopimuksista, jos alihankkija vaihtuu

Lannan laajaperäisyys selvitykset

- Tarkista, onko ajan tasalla
- Voimassa 5 vuotta
- Jos vanhentunut, tee uusi ja säilytä omissa dokumenteissa, tarkastetaan vuosittaisessa luomutarkastuksessa

Lisäysaineisto 1/6

Yleinen lupa 2025

- Voimassa 1.2.2025–31.1.2026
- Listalla olevia lajeja / lajikkeita ei poisteta luvan voimassaoloaikana, listalle voidaan lisätä uusia lajeja
- Yleinen lupa koskee tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa, jota käytetään kasvukaudella 2025
- Jos yleisen luvan perusteella hankittua lisäysaineistoa jää varastoon, on sille tarvittaessa haettava käyttö lupa ELY-keskusta kasvukaudelle 2026

Lisäysaineisto 2/6

- Tarkista varastossa olevan lisäysaineiston osalta, onko tarvetta hakea käyttö lupaa ELY-keskuksesta 1.5.2025 mennessä
 - Esim. ohra on ollut yleisellä luvalla syksyllä 2024. Mikäli sinulla on ko. ajankohtana hankittua tavanomaista ohraa varastossa, on sen käytölle haettava lupaa
- Yleisen luvan perusteella käytetyn lisäysaineiston määrästä on pidettävä kirjaa ja niistä on ilmoitettava Ruokavirastoon. Kalenterivuoden 2024 aikana yleisellä luvalla käytetystä lisäysaineistosta on tehtävä ilmoitus sähköisesti 31.5.2025 mennessä, ohje [Ilmoitus yleisellä luvalla käytetystä lisäysaineistosta/](#)

Lisäysaineisto 3/6

Kansallinen luettelo 2025

- Virallinen luettelo lajeista, alalajeista ja lajikkeista, joita on saatavilla luonnonmukaisesti tuotettuna määrällisesti riittävästi ja sopivina lajikkeina
- Listalla oleville lisäysaineistoille ei ole mahdollista saada eräkohtaista lupaa tavanomaisen lisäysaineiston käyttöön
 - Pl. uuden lisäysaineiston tuotanto ja tietyt erityistilanteet
- Voimassa 1.2.2025-31.1.2026

Lisäysaineisto 4/6 - Kansallinen luettelo

Kylvösiemen	
Herne	Ei koske ruokahernettä (elintarvikekäyttöön)
Auringonkukka	
Puna-apila	
Nurminata	
Rehuvirna	
Ruisvirna	
Ruokonata	
Syysruis	Ei koske hybridilajikkeita
Syysvehnä	
Timotei	
Syysrypsi	
Viljatatar eli tattari	

Taimet ja kasvullinen lisäysaineisto	
Mustaherukka	Taimet ja pistokkaat
Viherherukka	Taimet ja pistokkaat
Puutarhamansikka	Taimet ja pistokkaat
Omena	Taimet (ei koske pistokkaita)
Vadelma	Taimet (ei koske pistokkaita)
Ruusukvitteni	Taimet (ei koske pistokkaita)

Lisäysaineisto 5/6

Eräkohtainen lupa käyttää tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa

- Haetaan 1.5.2025 mennessä ELY-keskuksesta
- Lomake 9c, sähköpostilla tai kirjeenä ELY-keskukseen
- [Touko-palvelun](#) kautta
- Täytä hakemus huolellisesti
 - Laji, lajike, käyttömäärä, perustelut
- Lupa voidaan myöntää vain sertifioidulle lisäysaineistolle

Lisäysaineisto 6/6

- Säilytä kaikki lisäysaineistoihin liittyvät dokumentit ja vakuustodistukset
- Pyydä tarvittaessa seoksista myyjältä seosraportti, jos vakuustodistuksessa ei ole eritelty siementen statusta

Siirtymävaiheen lyhentäminen 1/2

'Tukivalvottu' ala eli lohkot, jotka ovat ympäristökorvauksen tai luonnonhaittakorvauksen piirissä, eikä lohkoilla ole käytetty luomussa kiellettyjä tuotantopanoksia

- Lohkon aiempi käyttö voidaan huomioida täysimääräisesti siirtymäaikaa lyhentävänä aikana
- Hakemuksen liitteeksi lohkokohtaiset muistiinpanot tai muita tuen ehtona olevia tietoja, jotka osoittavat ettei lohkoilla ole käytetty luomussa kiellettyjä tuotantopanoksia

Siirtymävaiheen lyhentäminen 2/2

Muu luomukelpoinen ala

- Luonnonalue, esim. raivio tai metsämaa
- Maatalousmaa, joka ei ole ympäristö- tai luonnonhaittakorvauksen piirissä
- Hakemuksen liitteenä oltava asiakirjat, jotka osoittavat, ettei alueella ole käytetty luomussa kiellettyjä tuotantopanoksia vähintään edellisen kolmen vuodenaikana
- Edellyttää tarkastusta paikan päällä toimijan luona
- ELY-keskus harkitsee lohkokohtaisesti onko tarpeen ottaa näytteitä

Eläintuotanto

Eila Strang, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

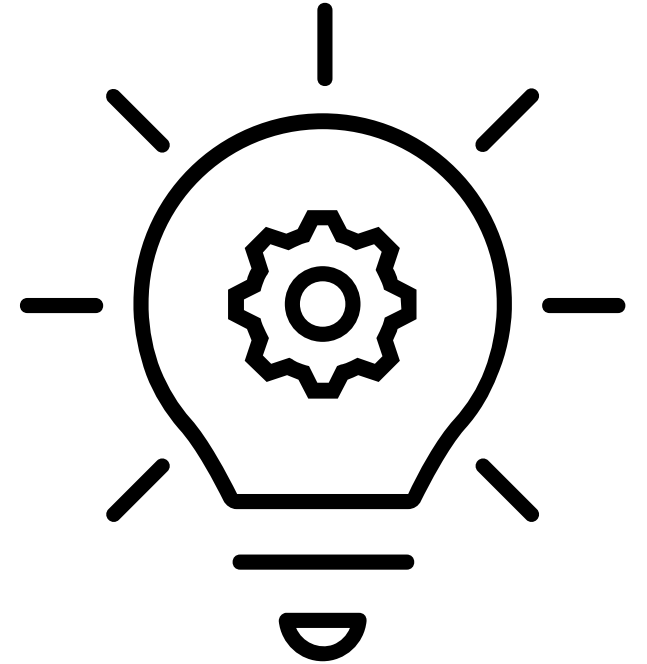
Euroopan unionin
osarahoittama

Luomutarkastukseen valmistautuminen eläintilalla

- Eläintenhoitosuunnitelma ajan tasalla
- Onko eläinten määrässä muutoksia – huomioi pinta-alat
- Ajantasaiset eläinluettelot
- Ostetut/myydyt eläimet
- Kopiot vaatimuksenmukaisuusvakuutuksista, sertifikaatti
- Ostetut rehut
- Vakuuslaput tai vaatimuksenmukaisuusvakuutus, sertifikaatti
- Käytetyt rehut: rehunkulutus ja laskelmat
- Sv-rehujen osuus, karkearehun/väkirehun osuus
- Laidunnusajat
- Lääkitys ja varoajat
- Kuittaus, mikäli eläinlääkkeitä ei ole käytetty
- Eläintuotannon luvat

Muista

- Ilmoita tuotantotiloissa tapahtuneista muutoksista alueesi ELY-keskukseen
- Liitteenä pohjapiirros muutoksista
- Mikäli eläimiä tulee lisää, tarkista, että tuotantotilojen pinta-ala riittää lisääntyvälle eläinmäärälle

Lääkintä 1/2

- Luonnonmukaisessa tuotannossa varoaika kaikille eläimistä saataville elintarvikkeille on **kaksinkertainen normaaliin varoaikaan verrattuna ja vähintään 48 h.**
- **48 h:n varoaika ei koske**
- Rokotteita
- eläinlääkkeeksi luokiteltavat vitamiini-, kivennäis- ja hivenainevalmisteita
- Homeopaattisia valmisteita

Lääkintä 2/2

- Nykylääketieteen lääkkeet kuten hormonit, anesteetit, puudutteet, rauhoitteet, kipulääkkeet, **loislääkkeet** sekä antibiootit
- Näiden käytön jälkeen luomuvaroajan on oltava kaksinkertainen lääkkeen valmisteyhteenvedon viralliseen varoaikaan nähden.
- Luomutoimija on vastuulla on pidentää varoajat luomuvaatimusten mukaisiksi

Lupa-asiat

- Tavanomaisesta tuotannosta haettaville jalostuseläimille **ml. siitosurosten hankinta**, haetaan lupa ELY:stä. Lupa haettava ennen eläinten hankintaa.
 - Apr-rotuisille eläimille ei tarvitse hakea poikkeuslupaa. Eläimet voivat olla poikineita.
- Tarkista eläinten saatavuus luomueläinrekisteristä
- Siitosuroksille lupa myönnetään enintään puoleksi vuodeksi (6kk)
- Naudan nupouttaminen ja sarvien poistaminen vaatii ELY-keskuksen luvan
- Perustele aina lupahakemuksesi asianmukaisesti

Laidunnus 1/2

- Laidunkaudella kaikkien eläinten tulee päästä päivittäin laitumelle aina kun olosuhteet sen sallivat
 - Poikkeuksesta tulee ilmoittaa mahdollisimman pian oman alueen ELY-keskukseen perusteluineen
 - Tuotantoehtojen rikkomisesta voi aiheutua markkinointikielto eläimille
- Laitumeksi luokitellaan alue, joka on kasvuston peittämä ja eläin saa sieltä osan päivittäisestä ravinnontarpeestaan
- Yhtäjaksoinen laidunkausi
- Eteläinen Suomi väh.4kk kesäkuun alku –syyskuun loppu
- Keskinen Suomi n. 3,5kk
- Pohjoinen Suomi 3kk

Laidunnus 2/2

Laidunnus:

Eteläinen Suomi 4kk

Keskinen Suomi 3,5 kk

Pohjoinen Suomi 3 kk

Milloin
laitumelle

Heti kun laidunnus
mahdollista

Millainen laidun

Osa päivittäisestä
ravinnon tarpeesta

Kuinka usein

Päivittäin
vähintään 4kk/
3,5 kk/3 kk

Ympärivuotinen
ulkoilu

Kyllä
(parsinavetta ja
hevokset aina)

Pidennetty laidunnus

Eteläinen Suomi min. 4,5kk

Keskinen Suomi min 4kk

Pohjoinen Suomi min. 3,5 kk

Milloin laitumelle

Heti kun
laidunnus
mahdollista

Millainen laidun

Osa päivittäisestä
ravinnon
tarpeesta

Kuinka usein

Päivittäin
vähintään 4,5kk/
3,5 kk/4 kk ajan

Ympärivuotinen
ulkoilu

Ei pakollista

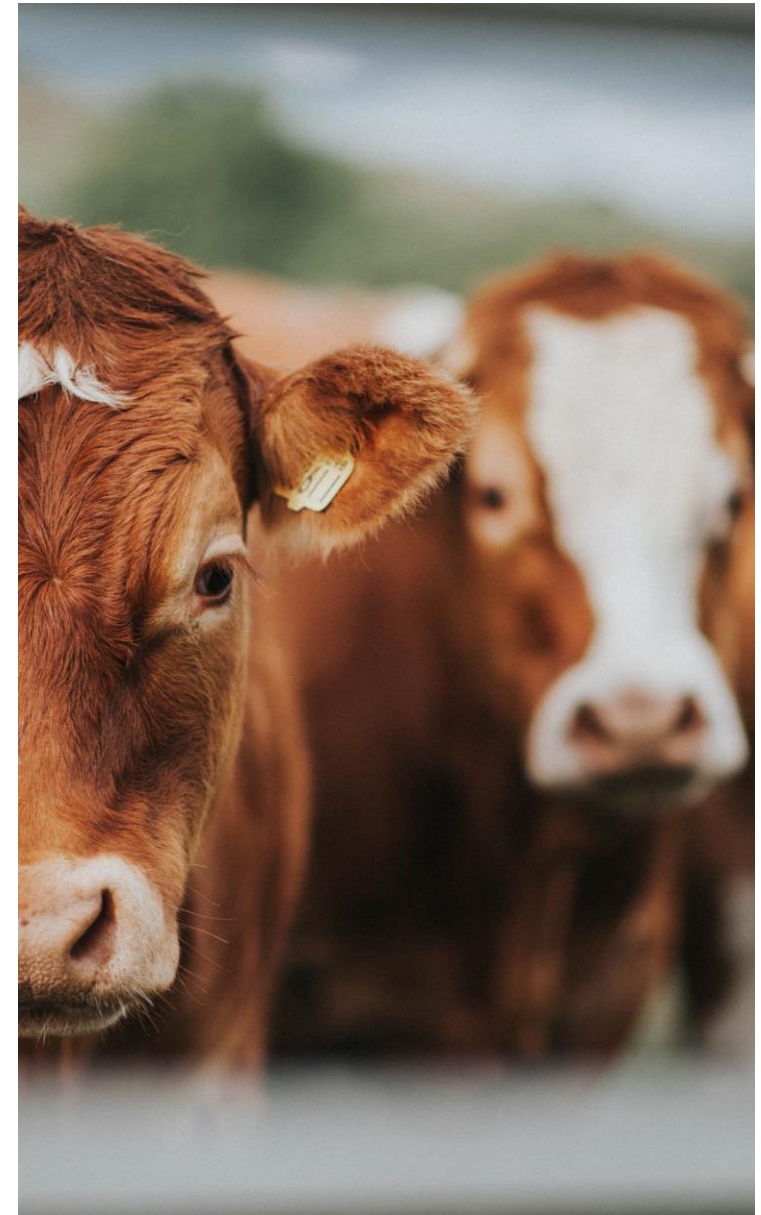
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

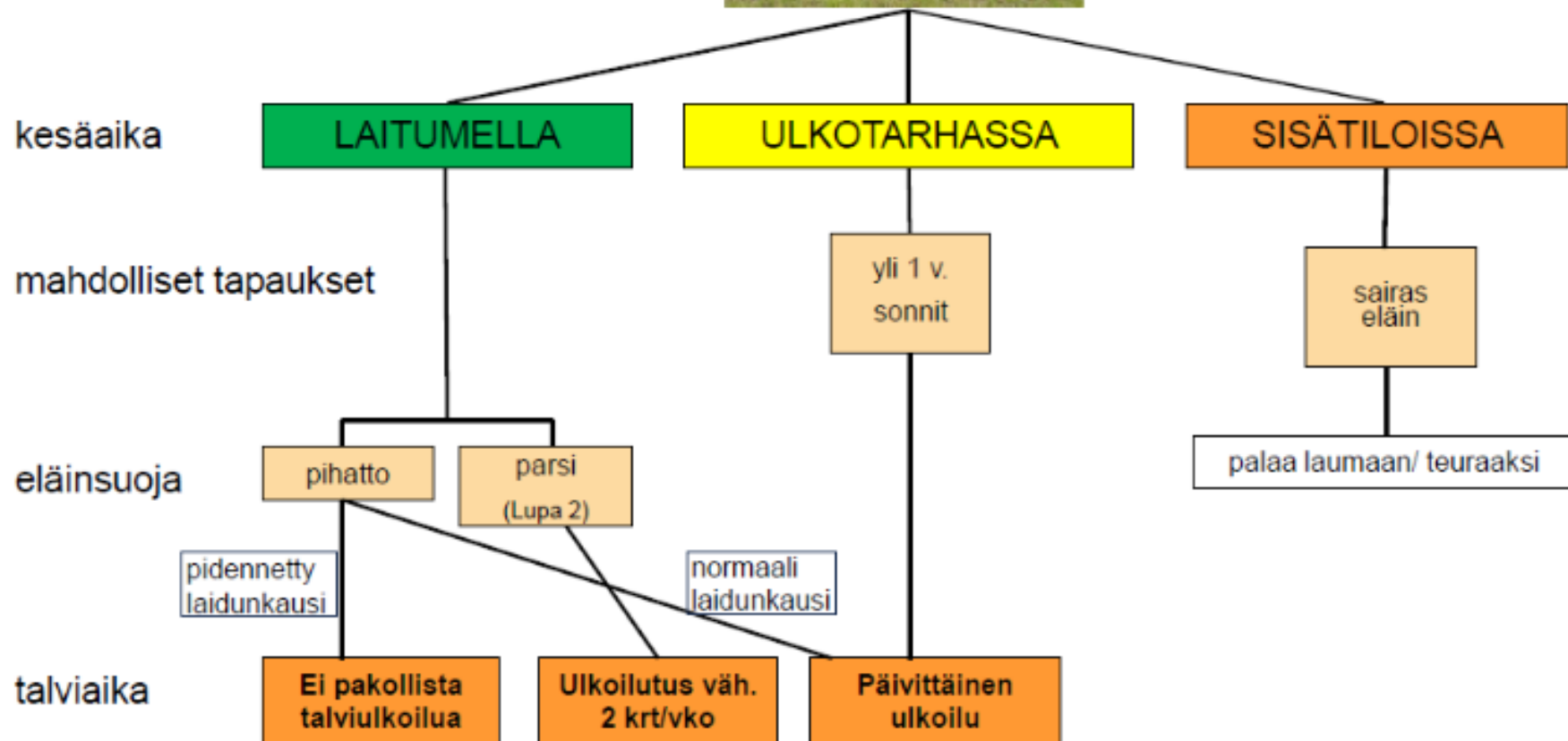
Sonnien laidunnus /ulkoilu

- Alle 1-vuotiaiden sonnien on laidunnettava
- Yli 1-vuotiaat sonnien laidunnus
 - Jos laitumella normaalin laidunkauden -> talviulkoilu tarhassa/jaloittelualueella
 - Jos laitumella pidennetyn laidunkauden -> ei talviulkoilua
- Ei laidunnusta
 - Päivittäinen ulkotarhaan tai jaloittelualueelle
 - Huomioitava ulkotilan pinta-ala vaatimukset tuotantoehtojen mukaisesti

NAUTOJEN ULKOILU

1.1.2022

Lampaat ja vuohet, poikkeukset ulkoiluun

- Lampaiden ja vuohien tulee päästä ulkoilemaan ympäri vuoden
- Laidunkaudella tulee kaikkien eläinten päästä päivittäin laitumelle

POIKKEUS:

- Voidaan luopua jos käytössä pidennetty laidunkausi
- Syksyllä laidunkauden jälkeen syntyneiden karitsoiden ja kilien tulee ulkoilla talvella sääolosuhteiden salliessa, mikäli ne teurastetaan ennen seuraavaa laidunkautta.
- Muista kirjanpito

Muu laidunalue luomuvalvonnassa

- Kaikkien laidunalueiden tulee kuulua luomuvalvontaan, ml. metsälaitumet, rantalaitumet, hakamaat, ympäristösopimusalueet yms.
- Voit tehdä alueesta lohkon vipusovelluksessa, saat sille lohkotunnuksen joka siirtyy automaattisesti keväällä luomuvalvontaan.
- Lohkon haltija voi hakea uusille alueille siirtymävaiheen lyhennyksen ja tarvittaessa pysyvän rinnakkaisviljelyluvan.
- Lohkon status Vipussa on: muu luomuvalvonnan ala.

Sikojen ulkoilu

- Sikojen tulee olla päästä ulkotarhaan, ulkojaloittelualueille tai laitumelle vähintään toukokuusta lokakuuhun
- Sikojen tulee voida tonkia, joten eri alustoja voidaan käyttää jos tonkiminen mahdollistetaan, esim. olkea, turvetta tms.
- Ulkojaloittelualueet tulee olla mieluisia sioille: niityt tai laitumet joilla on puita tai metsää
- Ulkojaloittelualueiden tulee olla ulkoilmassa, mutta pääsy suojaan tulee olla mahdollista

[Tämä kuva](#), tekijä Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: [CC BY-SA](#)

Kanalat

- Siirtymäsäännöksistä on tiedotettu toimijoita.
- Ensimmäiset siirtymäsäännökset tuli olla valmiit 1.1.2025
 - rakennuksen ulosmenoluukkujen määrä
 - rakennusten sisätilojen muuttaminen tai uudistaminen

Luvat sika ja siipikarja 1/2

- ELY-keskukselta haettavat luvat:
- Sioilla poikimattomia naaraita jalostustarkoitukseen voi hakea enintään 20%:lle täysikasvuisista eläimistä.
 - Täyskasvuiset eläimet: siitokseen käytettävät urokset ja poikineet naaraat
- Tavanomaisesti kasvatettujen untuvikkojen hankintaan tulee hakea poikkeuslupa ELY-keskukselta. Luvan kesto on yksi vuosi
 - Kananuorikoiden tulee olla alle kolmen päivän ikäisiä
 - Luomu-untuvikkoja ei ole riittävästi saatavilla

Luvat sika ja siipikarja 2/2

- Ruokavirastolta haettavat luvat:
- Alle 35kg:n sikojen ja nuoren siipikarjan ruokinnassa käytettävän tavanomaisen valkuaisrehun käyttö
 - Nuori siipikarja enintään 30viikon ikäisiä
 - Edellyttää, ettei luonnonmukaisesti tuotettua valkuaisrehua ole saatavissa
 - Myönteinen lupa tulee saada ennen rehun hankintaa

Eläinten ruokinta 1/3

- Tulee perustua aina 100% luomurehuun
- Kasvinsyöjillä rehuomavaraisuus on 70% , mukaan lasketaan yhteistyötilat ja rehualan toimijat
- Sioilla ja siipikarjalla vähintään 30%
- Luomurehuja hankkiessasi tarkista saateasiakirjat ja vakuudet ja vie ne kirjanpitoon
- Luomueläimille käytettävän täydennysrehun koostumuksen tulee täyttää luomulainsäädännön vaatimukset
- Luomussa sallitut tuotteet ja aineet löytyvät [liitteistä I ja II](#) Eläintuotannon ehdot

Eläinten ruokinta 2/3

- Tuoteselosteet tai kuva tuoteselosteesta talteen
- Luomurehuja hankkiessasi tarkasta saateasiakirjat ja vakuudet, jotta käyttämäsi rehu soveltuu luomutuotantoon:
 - Luomurehu: merkinnöissä viittaus FI-EKO-201
 - Luomuun soveltuva rehu: "Voidaan käyttää luonnonmukaisessa tuotannossa asetuksen /EU) N:o 2018/848 ja (EU) N:o 2021/1165 mukaisesti"

Kumpi se olikaan ?

Eläinten ruokinta 3/3

- Poikkeukset:
- Jos luomujuomarehua ei ole saatavilla ja poikkeustapauksessa juotetaan tavanomaisella juomarehulla, alkaa eläimen siirtymävaihe alusta juomarehun antamisen loputtua
- Kirjanpito eläinkohtainen ja juomarehun käyttöaika
- Eläintenhoitosuunnitelma ajan tasalla

Siirtymävaiheen rehu 1/2

- Omaa SV1 rehua voi käyttää enintään 20% kasviperäisen rehun kokonaismäärästä
 - SV1 rehu luokitellaan tavanomaiseksi: ei voi hankkia toiselta tilalta
 - SV1 rehu voi olla (herne, härkäpapu, lupiini, rypsi rapsi, seoskasvusto + nurmen perustaminen) ja karkea rehu
 - Laiduntamalla, korjaamalla nurmisato, kokoviljasäilörehu tai valkuaiskasvi
 - Satoa ei voi hyödyntää ellei ole yhteyttä monivuotiseen karkearehukasvustoon tai valkuaiskasvien tuottamiseen
- Ei käy: esim. puitava suojavilja, puhtaat viljakasvustot kokoviljasäilörehuna, pikanurmet/-laitumet

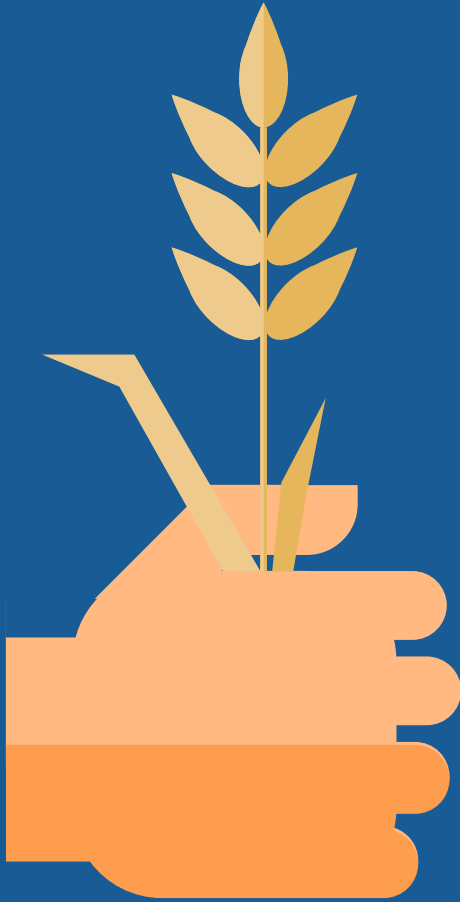
Siirtymävaiheen rehu 2/2

- Prosentit lasketaan kasviperäisten rehujen kuiva-aineesta
- Tarkastelujakso on vuosi taaksepäin eläimillä joilla tuotantoelinkaari on yli vuoden
- Jos tuotat omalla tilalla SV2 rehua, voi sen määrä olla päivänannoksesta 100%
- Mikäli ostat SV2 rehua, sitä voi käyttää enintään 25% päiväannoksesta
- SV1 ja ostetun SV2 rehun yhteismäärä ei saa ylittää 25% enimmäismäärää

- Muista pitää kirjanpito ajan tasalla

Kahvitauko

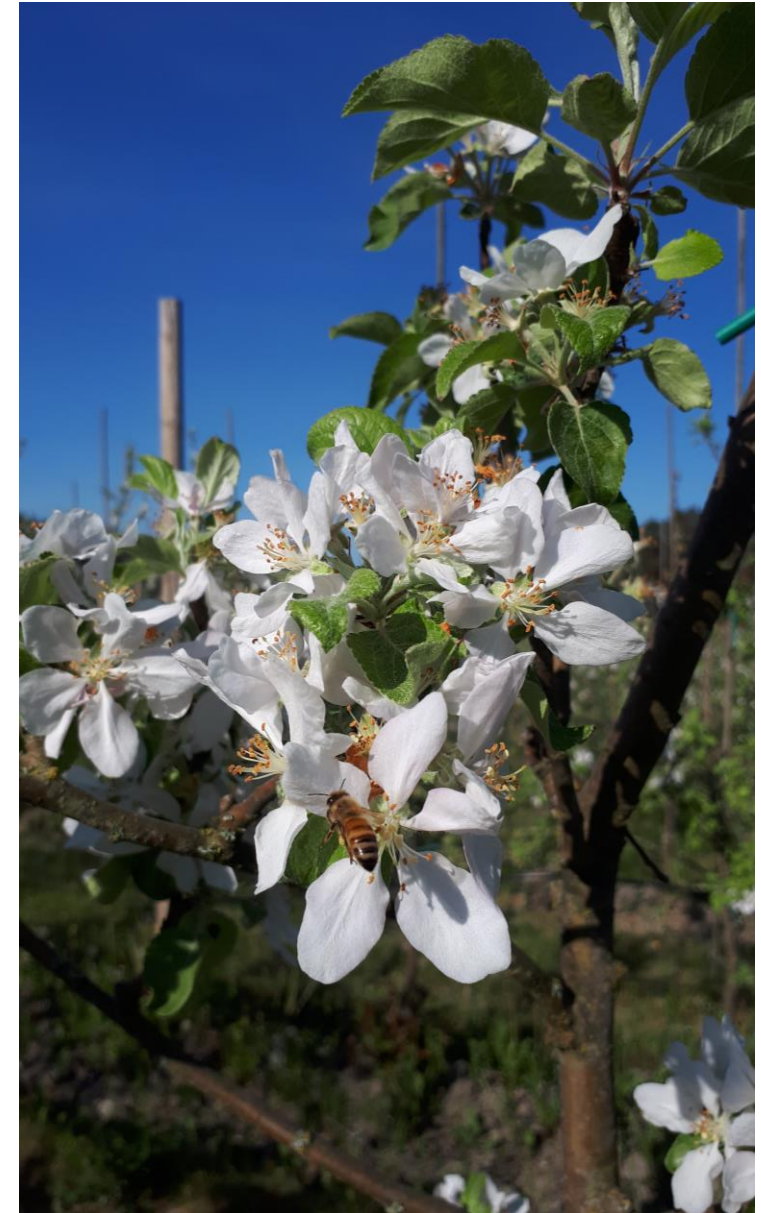

Luomutukikoulutus Luomusitoumus vuonna 2025

Kitty Enberg, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Esityksen sisältö

- Sitoumusehtojen keskeisemmät muutokset
- Luonnonmukaisen kasvintuotannon sitoumus
- Luomusitoumuksen koulutusvaatimukset
- Muutokset voimassa olevaan sitoumukseen
- Myyntikasvivaatimus
- Osittainen sitoumus, avomaan vihannesten viljely
- Kotieläintuotannon sitoumus
- Muiden tukien vaikutus sitoumukseen
- Luonnonmukaisen tuotannon korvaus

Sitoumusehtojen keskeisimmät muutokset 2025

Kitty Enberg, Kai Alajoki, Varsinais-Suomen ELY-keskus
2.4.2025

Sitoumusehtojen muutokset 2025

- Luomusitoumuksesta saa poistaa korvauskelpoista alaa, jolle tuenhakija valitsee ympäristökorvauksen suojavyöhykkeitä koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen
 - Vapaamuotoinen kirjallinen ilmoitus ELY-keskukseen sitoumuslohkon poistamisesta sitoumukselta ja perustelu lohkon poistolle
- Kirjanpitovaatimus rehuntuotantosopimukseen
 - Viljelijän on osoitettava lohkokirjanpidon, rehukirjanpidon tai tuotevirtakirjanpidon avulla, että rehua on toimitettu kirjallisen sopimuksen mukaisesti.
- Luomukorvausta voidaan maksaa, jos viljelijä on kuulunut koko sitoumusvuoden luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään valitsemansa tuotantosuunnan osalta

Luonnonmukaisen kasvintuotannon sitoumus

Luomusitoumuksen hakeminen 2025

- Uusia viisivuotista luomusitoumuksia voi hakea sähköisesti Vipu-palvelussa peltotukien haussa 17.6.2025 mennessä
- Sitoumusvuosi alkaa 1.5. ja päättyy 30.4.
- **Uutta viisivuotista luomusitoumusta voi hakea tuenhakija,**
 - Jolla ei ole voimassa olevaa vastaavaa luomusitoumusta (uudet luomuviljelijät)
 - Jonka mukautettu luomusitoumus päättyy 30.4.2025
- Hakemuksen liitteeksi todistus suoritetusta luomukoulutuksesta ja tarvittaessa rehuntuotantosopimus
- Luomukorvauksen maksua on muistettava hakea joka vuosi

Yleistä luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksesta

- Hakijalta ei vaadita ympäristösitoumusta
- Sitoumukset ovat viisivuotisia, eikä sitoumusta voi irtisanoa ennenaikaisesti kuin poikkeustapauksissa
- Sitoumusta voi tehdä sekä peltokasvintuotannosta että kotieläintuotannosta tai avomaan vihannesten viljelystä (osittainen sitoumus)
- Sitoumus tehdään koko tilan peltoalasta ja /tai kaikista samaa lajia olevista eläimistä
- Lohkolla on noudatettava luonnonmukaisen tuotannon ehtoja sen sitoumusvuoden kasvukauden alusta lähtien, jolloin lohko lisätään sitoumukselle (myös vuokranantajan kasvimaalohkoilla tms.)

Sitoumuksen perusvaatimukset 1/2

- Olet vähintään 18-vuotias aktiiviviljelijä
- Luomusitoumus koskee kaikkea tilan hallinnassa olevaa korvauskelpoisesta **peltoalaa**, paitsi jos hakee osittaista sitoumusta avomaan vihanneksista
- Sitoumuksen vähimmäisala
 - Korvauskelpoista peltoa 5 ha tai
 - Puutarhakasvien viljelyssä ja avomaan vihannesten viljelyssä vähintään 1 ha korvauskelpoista peltoa
- Olet suorittanut luonnonmukaisen tuotannon korvauksen edellyttämän koulutuksen
 - Viisi päivää kasvitilat + kaksi päivää eläintilat
 - Koulutus tulee olla suoritettuna ennen sitoumuksen hakemista
 - Sitoumuskauden aikana on käytävä yhden päivän lisäkoulutus

Perusvaatimukset 2/2

- Kuulut luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän koko sitoumuskauden ajan
- Valvontajärjestelmään on ilmoitauduttava 30.4 mennessä (uudet toimijat)
- Sitoumuksen edellytyksenä on, että toimija on hyväksytty valvontajärjestelmään ja viljelijällä on voimassa luomulain 23 §:ssä tarkoitettu sertifikaatti
- Tilan on noudatettava luonnonmukaisen tuotannon ehtoja 1.5 alkaen

Luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EU) 2018/848 35 artiklan 1 kohdan mukainen sertifikaatti

I osa: Pakolliset tiedot	I.1 Asiakirjan numero FI-EKO-102.		I.2 Toimija tyyppi ☒ Toimija ☐ Toimijaryhmä
	I.3 Toimija tai toimijaryhmä Nimi Osoite Maa Suomi ISO-koodi FI	I.4 Toimivaltainen viranomainen tai tarkastuslaitos / tarkastusviranomainen Viranomaisen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (FI-EKO-102) Osoite PL 236, 20101, Turku Maa Suomi ISO-koodi FI	
	I.5 Toimijan tai toimijaryhmän toiminta (valitaan soveltuvat) • Tuotanto		
	I.6 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 35 artiklan 7 kohdassa tarkoitetut tuoteluokka/-luokat ja tuotantomenetelmät • (a) Jalostamattomat kasvit ja kasvituotteet, mukaan lukien siemenet ja muu kasvien lisäysaineisto Tuotantomenetelmä: – luonnonmukainen tuotanto, paitsi siirtymävaiheen aikana – tuotanto siirtymävaiheen aikana		
Tämä asiakirja on myönnetty asetuksen (EU) 2018/848 säännösten mukaisesti varmistuksena siitä, että toimija tai toimijaryhmä (valitaan soveltuva) toimii mainitun asetuksen mukaisesti.			
I.7 Päivämäärä, paikka Päivämäärä 16 joulukuuta 2022 11:58:03 +0100 CET Paikka Turku (FI)		I.8 Voimassaolo Todistuksen voimassaolo alkaa 16/12/2022 Todistuksen voimassaolo päättyy 31/12/2023 Nimi ja nimikirjoitus Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	

Luomusitoumuksen vähimmäistason vaatimukset 1/2

- Sitoumuksen antaneen viljelijän on noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia ja seuraavia vähimmäistason vaatimuksia
- Lanta (Vna 1250/2014)
 - Lantala 12 kk:n aikana syntyvälle lannalla
 - Lantalan rakenteelliset vaatimukset ja lannan käsittely -> ei päästöjä
 - Lannan levitys on sallittua 1.4. – 31.10. välisenä aikana

Kasvinsuojeluaineet (Laki kasvinsuojeluaineista 1563/2011)

- Käytä vain Suomessa hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita
- Noudata kasvinsuojeluaineiden käytössä integroidun torjunnan yleisiä periaatteita
- Integroidussa kasvinsuojelussa kasvinsuojeluaineiden käyttö yhdistetään harkitusti ja tarpeen mukaisesti muihin torjuntakeinoihin

Luomusitoumuksen vähimmäistason vaatimukset 2/2

- Sängenspolttkielto (Vna 1384/2022 6§)
 - Viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sänkeä ei saa polttaa

Muistiinpanot fosforin käytöstä kirjanpitoon

- Lannoitevalmisteiden ja lannan sisältämän fosforin käytön on perustuttava maa- ja puutarhataloudessa kasvin tarpeeseen maan fosforiluokka huomioiden (lannoitelaki 711/2024 6§)
- Kasvulohkokohtaisesti on oltava tiedot käytetystä fosforin
 - määrästä
 - pinta-alasta (johon fosforia käytetty)
 - fosforintasauksesta
 - satotasoina (jos satotasonkorjausta käytetään Vna 64/2023 9§)

**Lähtökohtaisesti
kaikki tilan
korvauskelpoinen
peltoala kuuluu
luomusitoumukseen**

Sitoumuksen ulkopuolelle jätettävät lohkot 1/3

- Voit jättää luomusitoumuksen ulkopuolelle pellot, joilla
 - myyntikasvillistalla lueteltujen myyntikasvien tuottaminen on vaikeaa
 - ei voida noudattaa viljelykiertoa tai
 - jotka poistetaan maatalouskäytöstä sitoumuskauden aikana

Sitoumuksen ulkopuolelle jätettävät lohkot 2/3

- Poisjätettäviä lohkoja ovat esimerkiksi
 - Suojavyöhykkeet tai turvepeltojen nurmet
 - Lyhytkiertoiset energiakasvipellot
 - Erittäin kiviset lohkot tai jyrkät rinnepellot
 - Yksittäiset pienet lohkot, jotka sijaitsevat kaukana tilan muista peruslohkoista
 - Lohkot, joihin kohdistuu jokin ulkopuolinen rajoite, kuten kunnan määräys, joka vaikeuttaa myyntikasvien viljelyä lohkolla

Sitoumuksen ulkopuolelle jätettävät lohkot 3/3

Muista

- Laita luomuvaiheeksi tukihakemukselle sitoumuksen ulkopuolisille lohkoille **luomuviljelyssä**
- **Perustele**, miksi korvauskelpoinen lohko on jätetty sitoumuksen ulkopuolelle
- Sitoumuksen ulkopuolelle jätettyjä aloja on viljeltävä luonnonmukaisen tuotannon ehtojen mukaisesti (pl. Tilat, joilla on osittainen sitoumus

Pysyvä nurmi (ha) ⌵	Luomun vaihe ⌵	Toiminnot
0,00	Luomuviljelyssä	 Kartta
0,00	Luomuviljelyssä	 Kartta

Sitoumuksen ulkopuolelle jäävät peruslohkot

	Tunnus ⌵	Nimi ⌵	Pinta-ala (ha) ⌵	Korvauskelpoinen ⌵	Perustelu ⌵
☐	262 02172 93	Metsäpelto	0.99	Kyllä	 Suojavyöhyke
☐	262 02620 56	U1 Pirttilä	5.02	Ei	

Alat, joista sitoumusta ei voi antaa

- Sitoumusta ei voi antaa
 - Alasta, jolla viljellään ruokohelpeä sopimustuotantona energiatuotantotarkoitukseen tai kasvualustaksi
 - Kosteaviljelyalasta, jolla ei harjoiteta viljelykiertoa
 - **Alasta joka on yhteisessä käytössä tavanomaisen tilan kanssa**
- **Huomio:**
 - Kosteaviljelyalan voi liittää sitoumukseen, jos tarkoitus tuottaa maataloustuotteita
 - Kosteaviljelyalalla tarkoitetaan maatalousmaata, jossa pohjaveden pintaa on nostettu säätösalaajituksella tai muiden teknisten ratkaisujen avulla
 - Ruokohelpeä voi viljellä sitoumuksen ulkopuolisilla lohkoilla, kunhan tuotannon järjestää luonnonmukaisen tuotannon ehtojen mukaisesti

Luomusitoumuksen koulutusvaatimukset

Peruskoulutusvaatimus

- Peruskoulutusvaatimus:
 - 5 pv kasvitilat + 2 pv eläintilat
 - Koulutus pitää olla suoritettuna viimeistään 30.4. sinä vuonna, kun hakee sitoumusta ensimmäisen kerran
 - Jos hakijalla on ollut vuosina 2015-2022 luomusitoumus, peruskoulutusvaatimus täyttyy
 - Yhden peruskoulutuspäivän kesto 5 h
 - Peruskoulutuspäivät voivat koostua läsnäolopäivistä, etäpäivistä ja /tai verkkokoulutuspäivistä
- Peruskurssitodistus toimitetaan sitoumushakemuksen liitteenä sitoumusta haettaessa

Luomukorvauksen lisäkoulutuspäivä

Viljelijän tai tilan hoidosta vastaavan on suoritettava sitoumuskauden aikana yhden päivän lisäkoulutuspäivä

- Ensimmäiset mukautetut sitoumukset päättyvät 30.4.2025

Vaatus täyttyy, jos

- Osallistuu vähintään 5 tuntia kestävään luomun peruskurssin koulutuspäivään tai
- Hankkii vähintään kolme tuntia EU:n maaseuturahastosta tuettua neuvontaa (Neuvo 2030) luonnonmukaisesta tuotannosta
 - Koulutuksen tai neuvonnan on sisällettävä luomun tuotantoehtoja, sitoumusehtoja. Luonnonmukaista viljelyä ja / tai luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevaa koulutusta /neuvontaa
- Todistus tai neuvontalomake 676 toimitettava tukihakemuksen liitteenä tai suoraan ELY-keskukseen

Luomukorvauksen lisäkoulutus

Sitoumuksesi alkoi

- Vuonna 2025 (uusi viisivuotinen luomusitoumus)
- Vuonna 2024 (uusi viisivuotinen luomusitoumus)
- Vuonna 2023 (uusi viisivuotinen luomusitoumus)
- Vuonna 2022 (mukautettu sitoumus)
- Vuonna 2021 (mukautettu sitoumus)
- **Vuonna 2020 (mukautettu sitoumus)**

Suorita koulutusvaatimus viimeistään

- 30.4.2030
- 30.4.2029
- 30.4.2028
- 30.4.2027
- 30.4.2026
- **30.4.2025**

Muutokset voimassa olevaan sitoumukseen

Ilmoita muutoksista lomakkeella 215M

- Tila voi vaihtaa sitoumustyyppiä sitoumusvuoden vaihtuessa
 - Kasvinviljelytila -> kotieläintila
 - Kotieläintila -> kasvinviljelytila
 - Kotieläintilan on pysyttävä luomuvälvonnassa kotieläinten osalta 30.4 asti
 - Sitoumukseen hyväksytyjen eläinlajien poistot/lisäykset
 - Myyntikasvitiedon muutokset
- Palautus ELY-keskukseen viimeistään 17.6.2025

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Lomake 215M
Luomusitoumuksen muuttaminen

Euroopan unionin
osarahoittama

Palauta lomake, jos haluat muuttaa voimassa olevan sitoumuksen tietoja. Toimita lomake ELY-keskukseen peltotukien haun loppuun mennessä.

Viranomaisen merkinnät

Lomake vastaanotettu, pvm.	Vastaanottaja
Asiatunnus	

1. Hakijan tiedot

Nimi	Tilatunnus
Postiosoite	Postinumero ja -toimipaikka

Lisäalojen liittäminen voimassa olevaan sitoumukseen

- Voimassa olevaan luomusitoumukseen voi hakea lisäalaa Vipu-palvelussa 17.6.2025 mennessä
- **Lisäalaa on**
 - Tilan hallintaan tulleet korvauskelpoiset ja maankäyttölajiltaan peltoa olevat lohkot, jotka eivät ole olleet edellisenä vuonna kenenkään luomusitoumuksella (esim. tavanomaiselta tilata siirtyvät lohkot)
 - Hakuvuonna perustetut uudet korvauskelpoiset lohkot (myös maatalouskäyttöön palautetut)
 - Tilan hallinnassa olevat lohkot, jotka ovat saaneet korvauskelpoisuuden edellisenä vuonna

Sitoumukselle haetut peruslohkot

Peruslohkon tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Korvauskelpoinen	Perustelut
00643-46	Marjatan pelto	3,18	Kyllä	
00843-33	Korkeela	1,05	Ei	korv kelp.

Luomulohkon lisääminen voimassa olevalle sitoumukselle

- Sitoumukselle voi lisätä vuosittain korvauskelpoista peltoalaa, joka siirtyy toiselta luomuviljelijältä
- Luomuviljelijät voivat vaihtaa sitoumuskauden aikana keskenään sitoumuksiin sisältyviä peltolohkoja
- Luomulohko lisätään tilan hallintaan ja on automaattisesti myös sitoumuslohko, jos se on ollut edellisenä vuonna jonkin luomutilan sitoumuksella

Sitoumusalan poistaminen ilman seuraamuksia

- Lohkoja voi siirtää toiselle viljelijälle sitoumuskauden aikana
- Voi poistaa alan, joka ei enää ole maatalousmaata, mutta jää viljelijän omaan hallintaan (esim. tonttimaa)
- Voi vaihtaa korvauskelpoisuuksia lohkojen välillä

Sitoumuksen siirto

- Luomusitoumus siirretään jatkajalle, ei uutta 5-v. sitoumusta
- Jatkajalla on oltava käytynä luomun peruskoulutus (mikäli jatkaa luomussa)
- Jatkajan ei tarvitse jatkaa luomussa -> luopujalle ei tule takaisinperintää
- Sitoumuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa toimittamalla lomake 160 ELY-keskukseen. Samalla toimitettava luomuvalvontaan muutosilmoitus 10.

Sitoumus päättyy

- Ei seuraamuksia, kun sitoumus päättyy seuraavista syistä
 - Tilan korvauskelpoinen ala jää alle **viiteen** hehtaariin tai puutarhakasvitilalla ala vähenee alle **yhteensä** hehtaariin hallinnan siirron vuoksi
 - Eläinmäärä laskee alle 5 ey (kotieläinsitoumus)
 - Et enää sitoudu jatkamaan sitoumusta sitoumuskauden päätyttyä
- Jos sitoumus päätetään muusta syystä, korvaus peritään takaisin sitoumuskauden alkuun saakka (pl. ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde)
- Lomakkeella 474 ilmoitat sitoumuksen päättymisestä

Myyntikasvivaatimus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Mikä myyntikasvivaatimus?

- Myyntikasveja on viljeltävä jokaisena sitoumusvuonna vähintään 30 % **luomuvaiheessa** olevasta sitoumusalasta
 - Kasvitilat
 - Avomaan vihannessitoumukset
 - Kotieläinsitoumuksen tehneet tilat, jos pinta-alaa paljon suhteessa eläinmäärään
 - Jos eläintiheys on alle 0,3 ey/ha, on pystyttävä perustelemaan rehualan tarve
- Voit vaihtaa lomakkeella 215M myyntikasvivaatimuksen rehuntuotantosopimukseksi ja toisin päin
- Ajantasainen luettelo myyntikasveista löytyy Ruokaviraston sivuilta: [Luonnonmukaisen tuotannon sitoumusehdot 2024](#)

Myyntikasvilistan seoskasvustot

- Seos (herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/vilja)
 - Valkuaiskasvi on herne, härkäpapu, makea lupiini (ei alaskanlupiini eikä komealupiini) tai linssi
 - Kylvösiemenen painosta yli 50% mainittua valkuaiskasvia, loppu viljaa
- Seos (herne/härkäpapu/ makea lupiini/linssi/öljyk.)
 - Kasvusto sisältää vähintään kahta tässä mainittua kasvia
- Seoskasvusto (valkuaiskasvit)
- Seoskasvusto (valkuaiskasvit + öljykasvit)
- Seoskasvusto (vilja + öljykasvit)
- Seoskasvusto (öljykasvit)

Myyntikasviksi ei lueta

- Tuoreena korjattavia ja säilöttäviä tai viljan seoskasvustoja
- Ennen tuleentumista korjattava viljoja eikä palkokasveja ja niiden seoskasvustoja
 - Jos kasvustoa ei voida yrityksistä huolimatta korjata tuleentuneena -> pyydettyäessä osoitettava paikkaan sidotulla valokuvalla, että tavoitteena on ollut tuleentuneena korjattava kasvusto
- **Myyntikasveista on poistettu maissi, mutta sokerimaissi luetaan edelleen myyntikasviksi**

Myyntikasvivaatimus/osittain en sitoumus

- Myyntikasvivaatimus koskee myös avomaan vihannesten perusteella tehtyä tilan osittaista sitoumusta
- Avomaan vihannesten viljelyssä oleva ala kerryttää myyntikasvien määrää kaksinkertaisesti kaikilla luomutiloilla

Esimerkki:

Tilalla on viljelyssä 10 hehtaaria peltoa, joista 2 hehtaarilla kasvaa porkkanaa.

Porkkana-alat huomioidaan laskennassa kaksinkertaisena eli

$$2 \times 2 \text{ ha} = 4 \text{ ha}$$

$$\rightarrow 4 \text{ ha} / 10 \text{ ha} * 100 \text{ ha } 40 \%$$

$\rightarrow$ Myyntikasvivaatimus täyttyy

Myyntikasvivaatimuksesta vapautuminen

- Myyntikasvivaatimus ei koske, jos tilalla on
 - Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus ja eläimiä on vähintään 0,3 ey/ha
 - Vähintään 50 % sitoumusalasta eläinten rehuksi
- Sopimus rehuntuotannosta luomukotieläinsitoumuksen antaneen tilan kanssa
 - vähintään 50 % sitoumusalasta viljellään eläinten rehuksi tarkoitettuja kasveja
 - Tilojen välisestä yhteistyöstä kirjallinen rehuntuotantosopimus -> sopimus toimitetaan ELY-keskukseen peltotukien haun aikana
 - Osapuolten on pidettävä kirjaa rehun toimittamisesta
- Sopimus rehuntuotannosta luomuvalvontaan kuuluvan välitysliikkeen / rehuvalmistajan kanssa

Sopimus rehuntuotannosta toisen luomutilan kanssa

- **Sopimuksen sisältö:**

- Tilatunnukset, sopimuksen voimassaoloaika
- Vuotuinen toimitettava rehu ja määrä (hehtaareina)
- Perusteltava kotieläintilan rehun tarve
- Kopio rehuntuotantosopimuksesta on palautettava peltotukien haun aikana ELY-keskukseen

YHTEISTYÖSOPIMUS REHUN TUOTANNOSTA

Myyjä / rehua luovuttava tila
Luonnonmukaisen kasvituotannon sitoumuksen tehnyt tila

Nimi*:
Postiosoite:
Tilatunnus*:

Ostaja / rehua vastaanottava tila
Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen tehnyt tila

Nimi*:
Postiosoite:
Tilatunnus*:

Vastaanottavan tilan rehuntarpeen perustelut
Perustelussa rehuntarvetta voidaan selvittää kertomalla esimerkiksi ao. asioita:

Miksi vastaanottava tila tarvitsee lisärehua?*

- tilan oma tuotanto eri riittä tai rehu on loppunut aiempina vuosina
- tilalla on tarkoitus laajentaa toimintaa ja kasvattaa karjan kokoa.
- tilanlohkot tuottavat satoa epätasaisesti ja tila haluaa turvata sopimuksella riittävän rehunsaannin
- tila ei pysty tuottamaan itse jotakin tietyn tyyppistä rehua.

Mitä rehua tai minkälaista rehua tila tarvitsee?*

- Tarvitseeko tila lisärehua laidunkaudelle vai sisäruokintaan.
- Mitä rehua ja kuinka paljon vastaanottava tila pystyy tuottamaan itse ja mihin esti tilan omat rehut riittävät?

Sopimus rehun tuotannosta

- Sopimuksen / sopimuksien tulee kattaa vähintään 50% tilan sitoumusalasta*.
- sopimusala merkittävä sopimukseen hehtaareina*
- arvio vuosittain toimitettavasta rehumäärästä* esim. X kol suurpaaleja / ha.

Sopimus rehuntuotannosta välityслиikkeen tai rehuvalmistajan kanssa

- **Sopimuksen sisältö:**

- Toimitettava määrä
- Käytävä ilmi, että
 - Toimitettu tuote on luonnonmukaisesti tuotettua
 - Tuotteen vastaanottaja kuuluu luomuvälvontaan
- Vastaanottajalla oltava voimassa oleva Traces -sertifikaatti

Myyntikasvivaatimus - seuraamukset

- Jos myyntikasvien pinta-ala ei täyty
 - Luomukorvausta vähennetään
 - Myyntikasvien puuttuva %-osuus x 1,5
 - Myyntikasveja puuttuu alle 5 % (mutta yli 0%) -> tukea vähennetään 5 %
 - Toistuvasta laiminlyönnistä vähennys tukeen kaksinkertaisena
- Rehuntuotantosopimuksen noudattamatta jättämisestä seuraamus on 30 % luomukorvaukseen

Osittainen sitoumus, avomaan vihannesten viljely

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Osittainen tilan sitoumus, avomaan vihannekset

- Luomusitoumuksen voi tehdä myös vain osalle tilan lohkoista, jos viljelee luonnonmukaisesti avomaan vihanneksia vähintään 1 hehtaarilla vuosittain
- Sitoumuksen ulkopuoliset lohkot ovat tällöin tavanomaisessa tuotannossa
- Tuotantoon on oltava rinnakkaisviljelylupa, jos tilalla on sekä tavanomaista tuotantoa että luomutuotantoa
- Sitoumuksessa olevilla peltolohkoilla voidaan viljellä avomaanvihannesten lisäksi myös muita kasveja, jos
 - tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomuasetuksen mukaisesti siten, ettei samaa kasvia viljellä sekä luomuna että tavanomaisena

Tarhaherneen viljelysopimus (teollinen sopimustuotanto)

- Viljelysopimus pitää olla tehtynä viimeistään 15.6.2025
- Sopimus toimitettava ELY-keskukseen
- Sopimuksen voi tehdä vain luomun valvontajärjestelmään kuuluvan yrityksen kanssa
- Hyväksytty viljelysopimus -> tarhaherne (sopimustuotanto) lasketaan kaksinkertaiseksi myyntikasvivaatimuksessa
 - Kerryttää tällöin myös 1 ha:n avomaan vihannesten vähimmäisalaa osittaisessa luomusitoumuksessa
- Teollisesta sopimusherneestä maksetaan 590 € /ha, ilman sopimusta 160 €/ha

Kotieläintilan sitoumus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kotieläintuotannon sitoumus

- Voit antaa kotieläintuotannon sitoumuksen vain, jos annat myös kasvintuotannon sitoumuksen
- Sinulla on keskimäärin vähintään viisi eläinyksikköä luonnonmukaisesti kasvatettuja tuotantoeläimiä
- Olet suorittanut viiden päivän luomukoulutuksen lisäksi kahden päivän koulutuksen kotieläintuotannosta
- Kuulut hakemasi eläinlajin osalta valvontajärjestelmään koko sitoumuskauden ajan
- Kotieläintuotannon on oltava sitoumuskaudella jatkuvaa
- Tilalla voi olla myös muita kuin luomueläimiä, kunhan ovat eri eläinlajia

Uusi kotieläinsitoumus / uusi eläinlaji sitoumukselle

- **Uusi kotieläintilan sitoumus**

- Hakijan on liityttävä luomuvalvontajärjestelmään 30.4 mennessä sen eläinlajin /-lajien osalta, jotka haluaa sitoumukseen samana vuonna
- Tilalla voi olla myös tavanomaisesti tuotettuja eläimiä
 - Eläinten on oltava eri eläinlajeja kuin luomussa
- Eläinlajeja voi vaihtaa tai lisätä sitoumuskauden aikana
 - Ilmoita eläimet täydennyslomakkeella 1 luomuvalvontaan 30.4 mennessä -> uudelle eläinlajille on tehtävä alkutarkastus
 - Lisää eläinlaji sitoumukselle tai poista se sitoumukselta myös lomakkeella 215 M
- Luomuvalvonnassa on pysyttävä sitoumusvuoden 30.4. saakka

Vähimmäistason vaatimukset eläintuotannossa

- Sitoumus on mahdollista tehdä naudoista, lampaista, vuohista, sioista, kanoista, broilereista, kalkkunoista, ankoista ja hanhista
- **Eläinten ruokinta ja juotto**
 - Eläinten saatava hyvälaatuista ravintoa ja vettä
- **Pitopaikan vaatimukset**
 - eläimelle tilaa liikkua ja levätä
 - eläintä pystytään hoitamaan vaikeuksitta
 - pitopaikka on puhdas ja turvallinen
 - ulkotarhat ja laitumet turvallisia, oltava sääsuojat

Kotieläinsitoumuksen korvausmäärän laskeminen 1/2

- Tilan luomusitoumuksella on alaa 100 hehtaaria ja tilalla on 40 nautaa = 40 ey
- Luomukorvausta voi saada:
 - Kasvintuotannosta: $100 \text{ ha} \times 160 \text{ €/ha} = 16\,000 \text{ €}$
 - Eläintuotannosta: $40 \text{ ey} : 0,5 \text{ ey/ha} = 80 \text{ ha}$ -> korvaus maksetaan 80 hehtaarille
 - $80 \text{ ha} \times 130 \text{ €/ha} = 10\,400 \text{ €}$
- Yhteensä luomukorvausta maksetaan tilalle $16\,000 \text{ €} + 10\,400 \text{ €} = 26\,400 \text{ €}$

Kotieläinsitoumuksen korvausmäärän laskeminen 2/2

- Esimerkki 2.
- Tilan luomusitoumuksella on alaa 50 hehtaaria ja tilalla on 50 nautaa = 50 ey
- Luomukorvausta voi saada:
- Kasvintuotannosta: $50 \text{ ha} \times 160 \text{ €/ha} = 8000 \text{ €}$
- Eläintuotannosta: $50 \text{ ey} : 0,5 \text{ ey/ha} = 100 \text{ ha} \rightarrow$ korvaus maksetaan kuitenkin vain 50 hehtaarille $\rightarrow 50 \text{ ha} \times 130 \text{ €/ha} = 6\,500 \text{ €}$
- Yhteensä luomukorvausta maksetaan tilalle $8\,000 + 6\,500 \text{ €} = 14\,500 \text{ €}$

Muiden tukien vaikutus sitoumukseen

Muiden tukien vaikutus sitoumukseen 1/2

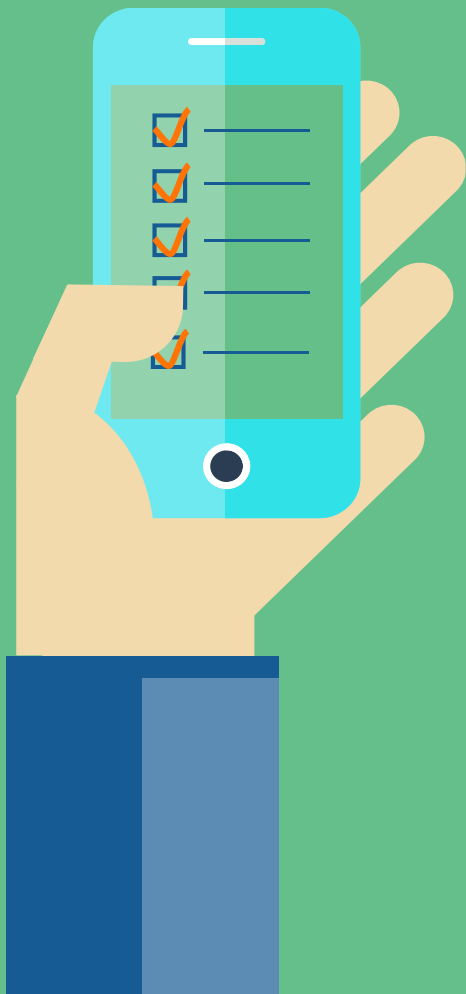
- Voit antaa yhtä aikaa sekä luomu- että ympäristösitoumuksen
- Suojavyöhykelohkolle maksetaan vain suojavyöhykkeen korvaus, ei luomukorvausta
- Luomukorvausta ei makseta lohkoille, joille on valittu ekojärjestelmätuen toimenpide monimuotoisuuskasvit (pölyttäjä/maisema, riista, niitty, peltolintu) tai luonnonhoitonurmet
- Ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmea ei voi valita luomulohkolle

Muiden tukien vaikutus sitoumukseen 1/2

- Eläinten hyvinvointikorvauksessa ei voi valita nuorkarjan laidunnusta, emo- ja lypsylehmien laidunnusta, nautojen ulkoilua tai lampaiden ja vuohien ulkoilua

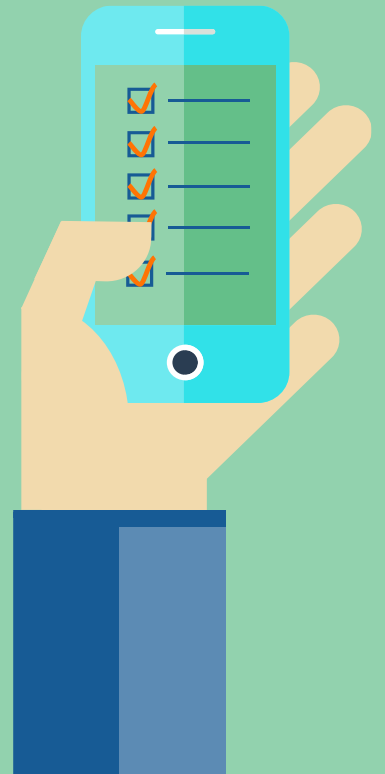

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus

Luomukorvauksen määrä

- Korvaussumma perustuu tilan luonnonmukaisesti viljeltyihin, korvauskelpoisiin peltohehtaareihin ja eläinyksiköihin
- Korvausta maksetaan myös siirtymävaiheen alasta
- Kasvintuotanto 160 €/ha
 - Avomaan vihannekset 590 €/ha
- Kotieläintuotanto 130 €/0,5 ey sitoumushehtaaria kohti
- Tuki maksetaan kahdessa osassa
 - 85 % maksetaan yleensä saman vuoden lopussa ja loppuerä seuraavan vuoden keväällä

Luomutarkastukset ja neuvonta

Luomutukikoulutukset kevät 2025 Neuvo ja luomutarkastajan havainnot

Knuutila Kati

ProAgria Länsi-Suomi

Mikä Neuvo 2030?

- EU:n maaseuturahaston rahoittama
- Neuvo-rahaa käytössä jokaisella maatilalla 10 000 € vuosina 2023-2027
 - tarkista Vipusta jäljellä oleva määrä
- Vain hyväksytyt neuvojat voivat antaa Neuvo-neuvontaa
 - neuvojarekisteriin hyväksytyt neuvojat: <https://tilaneuvojat.ruokavirasto.fi/#/fi>
- Viljelijä maksaa neuvonnasta 75 euroa/tunti ylittävän osuuden ja arvonnalisäveron osuuden
- Neuvolla esim.:
 - apua viljelijätukien ehtoihin ja muiden säädösten tulkintaan ja soveltamiseen
 - viljelyn suunnittelua
 - neuvoja hyvinvointiin ja työnteekoon
 - vinkkejä maatalan kehittämiseen ja muutoskestävyyteen
 - neuvontaa tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseen
- Viljelijä ottaa yhteyttä neuvojaan > neuvoja tekee Hyrrään Neuvo-varauksen > neuvontatapahtuman jälkeen täytetään 676-lomake, jolla todennetaan saatu neuvonta

Mihin luomutila voi käyttää Neuvoa? 1/2

Luomukorvauksen koulutusvaatimuksen täyttäminen:

- Neuvonnan kesto vähintään 3 tuntia
 - Tuotantoehdot
 - Sitoumusehdot
 - Luomuviljely
 - EI tukineuvontaa eikä lohkokirjanpitoja
- Suoritettava sitoumuskauden aikana, voi jakaa useampaan kertaan
- Todistus koulutuksesta Vipuu: 676-lomake, neuvonnan hankenumero tai joku muu

Mihin luomutila voi käyttää Neuvoa? 2/2

- Mitä luomutuotantoon siirtyminen tilallasi tarkoittaa?
- Luomuun siirtymisen taloudellinen arviointi
- Luomusuunnitelman teko ja päivitys
- Paperiasioissa avustaminen, mm. tarkastukseen valmistautuminen
- Viljelykierron suunnittelu ja talouslaskenta
- Kasvinsuojelusuunnitelma
- Kasvustokäynti, rikkakasvit ja maan kasvukunto
- Luomumappi, sähköisenä tai paperisena
- Rehuntuotannon suunnitelma
- Rehujen budjetointi
- Eläinten hoitosuunnitelma

Luomutarkastajien havaintoja 1/2

- Luomuasetus ja tuotantoehdot päivittyivät vuonna 2022
- Luomutarkastuksen maksu aikaperusteiseksi 2021
- Entistä tärkeämpää, että dokumentointi on ajantasaista ja kunnossa → nopeuttaa tarkastusta → pienentää tarkastuksen hintaa
 - Hyödynnä Neuvoa tarkastukseen valmistautumisessa, hyvissä ajoin!
- Osa tarkastuksista aina ennalta ilmoittamatta
- Jos joku luomutoiminto (esim. jalostus) tilallasi loppuu, muista ilmoittaa siitä ELY-keskukseen, jotta vuosittaista tarkastusta ja tarkastusmaksua ei tule turhaan.
- Voit jäädä luomuvalvontaan myös pelkkien varastojen osalta.

Viljelijäkirjeet luomutiloille – nämä kannattaa lukea joka kevät ja ennen tarkastusta:

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/luomu/luomumaatilat/viljelijakirjeet/>

Luomutarkastajien havaintoja 2/2

Kiinnitä huomiota erityisesti:

- Luomusuunnitelman päivitys (mm. viljavuuskasvivaatimus, riskien hallinta, jäljitettävyyys...)
 - Viljelykiertosuunnitelma kirjallisena luomusuunnitelman liitteeksi
 - Lannoitusuunnitelma kirjallisena luomusuunnitelman liitteeksi
 - Huom. Lannan laajaperäisyys selvitys on voimassa 5 vuotta
- Kirjalliset yhteistyösopimukset: Rehuntuotantosopimukset, alihankintasopimukset
- Varastokirjanpito
- Lohkokirjanpito ja lohkomuistiinpanot (kansallisesti eniten puutteita vuonna 2024)
- Lisäysaineiston luvat ja luvanvaraisuudet, vakuustodistukset
- Huolellisella työllä mahdollisuus harvennettuun tarkastukseen, säästö!
 - Edellytykset: pelkkää kasvintuotantoa enintään 120 ha ja 3 vuoden tarkastushistoria ilman vakavia poikkeamia.

LUOMUA LÄNSI-SUOMESTA

- Alueellinen luomuhanke, Varsinais-Suomi ja Satakunta
- Luomualan kehittäminen (alkutuottajat, ammattikeittiöt, jalostus)
- Tapahtumia, viljelijätreffejä, retkiä, podcasteja, tukea messunäkyvyyteen, materiaalia, mallipohjia ja työkaluja luomutilojen käyttöön
- FB, IG ja YouTube @luomualansisuomesta
- Hankkeen blogi: <https://varsinaistaluomua.livia.fi/>

Hankkeissa tuotettua materiaalia

1	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
2	Myyntikasivaatimus, väh. 30 %										
3	Lohkon nimi	Lohkotunnus	Pinta-ala, ha	2023	Vaihe	2024	Vaihe	2025	Vaihe	2026	Vaihe
4	Lohko 1	123-00000-12	0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
5	Lohko 2		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
6	Lohko 3		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
7	Lohko 4		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
8	Lohko 5		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
9	Lohko 6		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
10	Lohko 7		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
11	Lohko 8		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
12	Lohko 9		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
13	Lohko 10		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
14	Lohko 11		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
15	Lohko 12		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse
16	Lohko 13		0,00	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse

Viljelykiertotyökalu luomutilojen kierron suunnitteluun

Ota käyttöön:

<https://varsinaistaluomua.livia.fi/>

Varastokirjanpito-ohjelman käyttö

Katso myö...

Jaa

VARASTOKIRJANPITO - YHTEENVETO

Ajalla: 1.1.2021

Varastoitavat tuotteet

viljat			palkkasavit			öljyasvit			piensienet			paalit		
tuote	varastossa	yksikkö	tuote	varastossa	yksikkö	tuote	varastossa	yksikkö	tuote	varastossa	yksikkö	tuote	varastossa	yksikkö
Ruettimars. L	13 000	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kpl
0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kpl
0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kpl
0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kpl
0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kpl
0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kg	0	0	kpl

lannoitteet muut omat varastot muiden varastot

lannoitteet			muut			omat varastot			muiden varastot				
tuote	varastossa	yksikkö	tuote	varastossa	yksikkö	varastopäikkä	tuote	varastossa	yksikkö	varastopäikkä	tuote	varastossa	yksikkö
0	0	kg	0	0	kg	0	0	0	kg	0	0	0	kg
0	0	kg	0	0	kg	0	0	0	kg	0	0	0	kg
0	0	kg	0	0	kg	0	0	0	kg	0	0	0	kg
0	0	kg	0	0	kg	0	0	0	kg	0	0	0	kg
0	0	kg	0	0	kg	0	0	0	kg	0	0	0	kg

Katso: YouTube

Viljelykiertotyökalu luomuu

Apuväline luomutilan viljelykierron suunnittelussa
Laskee:

- Palkokasvivaatimusta
- Viljavuuskasvivaatimusta
- Myyntikasvivaatimusta
- Lajien peräkkäisyyden rajoitukset

Huolehdi seoskasvustoissa vaatimusten täyttymisestä
(mm. palkokasvien määrä tai osuus)

Tuotanto- ja sitoumusehtojen muuttuessa pyrimme
päivittämään työkalua, mutta vastuu on viljelijällä.

**Työkalussa ei
ole
puutarhakasveja
teknisistä
syistä.**

**Ei huomioi
ehdollisuuden
viljelykierto-
vaatimusta**

TiedostoAloitusLisääSivun asetteluKaavatTiedotTarkistaNäytäAutomatisoiohjeM-Files

Liitä

Leikepöytä

Calibri11

B I U

Fontti

Yleinen

Tasaus

Numero

Ehdollinen muotoiluMuotoile taulukoksi

Tyyli

LisääPoistaMuotoile

Solut

Σ

Muokkaus

Luottamuksellisuus

Luottamuksellisuus

Apuohjelmat

Apuohjelmat

K18Valitse kasvi

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Y	Z
1	Myyntikasvivaatimus, väh. 30 %				75 %		52 %		46 %		55 %			
2	Lohkon nimi	Lohkotunnus	Pinta-ala, ha	Luomusitoumu	2023	Vaihe	2024	Vaihe	2025	Vaihe	2026	Vaihe	Palkokasvit, väh. 30 %	Viljavuuskasvustot, väh. 50 %
3	Lohko 1	123-00000-12	5,80	Kyllä	Härkäpapu	SV2	Maanparannuskasvi	L	Avokesanto	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	50 %	50 %
4	Lohko 2		4,00	Kyllä	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Vilja + kerääjäkasvi	L	Herne	L	Härkäpapu	L	75 %	50 %
5	Lohko 3		2,70	Kyllä	Rehunurmi	L	Rypsi tai rapsi + kerääjäkasvi	L	Valitse kasvi	L	Vilja + kerääjäkasvi nurmipalko	L	33 %	100 %
6	Lohko 4		3,00	Kyllä	Herne	L	Seoskasvusto (vilja > 50 %), sie	L	Tattari + kerääjäkasvi	L	Syysvilja + kerääjäkasvi palkok	L	60 %	60 %
7	Lohko 5		3,01	Kyllä	Härkäpapu	L	Vilja + kerääjäkasvi nurmipalko	L	Vilja + kerääjäkasvi nurmipalko	L	Vilja + kerääjäkasvi nurmipalko	L	100 %	75 %
8	Lohko 6		3,02	Kyllä	Kumina	L	Kumina	L	Kumina	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	25 %	25 %
9	Lohko 7		2,57	Kyllä	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	100 %	100 %
10	Lohko 8		8,36	Kyllä	Vilja + kerääjäkasvi nurmipalko	L	Herne	L	Vilja + kerääjäkasvi nurmipalko	L	Maanparannuskasvi palkokasv	L	100 %	75 %
11	Lohko 9		0,25	Kyllä	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	100 %	100 %
12	Lohko 10		0,66	Kyllä	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	Rehunurmi + nurmipalkokasvi	L	100 %	100 %
13	Lohko 11		12,87	Kyllä	Vilja	L	Maanparannuskasvi palkokasv	L	Avokesanto	L	Suojavilja nurmipalkokasvilla	L	50 %	50 %
14	Lohko 12		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
15	Lohko 13		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
16	Lohko 14		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
17	Lohko 15		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
18	Lohko 16		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
19	Lohko 17		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
20	Lohko 18		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
21	Lohko 19		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
22	Lohko 20		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
23	Lohko 21		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
24	Lohko 22		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
25	Lohko 23		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
26	Lohko 24		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
27	Lohko 25		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
28	Lohko 26		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		
29	Lohko 27		0,00	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse	Valitse kasvi	Valitse		

Esimerkkejä mahdollisista viljelykierroista

Mahdollisia viljelykierto-esimerkkejä

Viljelykierrot voivat olla tilalle sopivan mittaisia kuitenkin siten, että ne kuvaavat tilallalla käytettävää kierto. Kierroissa tulee täyttyä palko- ja viljavuuskasvivaatimukset. Myös vuosittainen myyntikasvivaatimus (väh. 30 % luomuvaiheessa olevasta sitoumusalasta) tulee huomioida kiertoja suunniteltaessa. Myyntikasvivaatimus ei kuitenkaan koske tiloja, joilla vähintään 50 % alasta tuotetaan nurmirehua luomukotieläinten rehuksi.

Esimerkkikierto 1:	vilja	vilja	apila-nurmi	apila-nurmi	
Palkokasvivaatimus (väh. 30 %)	0	0	1	1	50 %
Viljavuuskasvivaatimus (väh. 50 %)	0	0	1	1	50 %

Perinteinen vilja-nurmi kierto. Palkokasvi- ja viljavuuskasvivaatimus täyttyvät.

Esimerkkikierto 2:	syysvilja	suojavilja (apila-nurmi)	apila-nurmi	apila-nurmi	kevätilja	
Palkokasvivaatimus (väh. 30 %)	0	1	1	1	0	60 %
Viljavuuskasvivaatimus (väh. 50 %)	0	1	1	1	0	60 %

Kierto, jossa syysviljaa ja kevätiljaa. Viljaa saa olla enintään 3 vuotta peräkkäin viljelykierrossa. Syysvilja voidaan kylvää esim. aikaisen kevätiljan jälkeen.

Esimerkkikierto 3:	apila-nurmi	apila-nurmi	vilja	härkäpapu	suojavilja (apila-nurmi)
Palkokasvivaatimus (väh. 30 %)	1	1	0		
Viljavuuskasvivaatimus (väh. 50 %)	1	1	0		

Härkäpapukierto. Härkäpapu on vasta viljan jälkeen, kun nurmi on päätetty, koska härkäpapu kykenee sitomaan maahan jättämän typen.

Esimerkkikierto 4:	apila-nurmi	apila-nurmi	rypsi
--------------------	-------------	-------------	-------

Esimerkkejä kierroista, jotka eivät täytä vaatimuksia

Esimerkkikierto 7:	vilja	vilja	vilja	apila-nurmi	apila-nurmi	
Palkokasvivaatimus (väh. 30 %)	0	0	0	1	1	40 %
Viljavuuskasvivaatimus (väh. 50 %)	0	0	0	1	1	40 %

Viljavuuskasvivaatimus ei täyty. Vaatimusta voidaan täyttää esimerkiksi kylvämällä viljan alle kerääjäkasvi jonain vuonna.

Esimerkkikierto 8:	vilja	vilja	vilja + kerääjäkasvi	nurmi	nurmi	
Palkokasvivaatimus (väh. 30 %)	0	0	1	0	0	20 %
Viljavuuskasvivaatimus (väh. 50 %)	0	0	1	1	1	60 %

Kasvusto ei täytä palkokasvivaatimusta. Tätä voidaan korjata esim lisäämällä viljalle nurmipalkokasvia sisältävää kerääjäkasvia kahtena vuonna.

Esimerkkikierto 9:	vilja	vilja	vilja + kerääjäkasvi	vilja + kerääjäkasvi	apila-nurmi	
Palkokasvivaatimus (väh. 30 %)	0	0	1	1	1	60 %

Esimerkeissä on selitetty, mitä kyseisessä kierrossa tulee huomioida tai miksi jokin kierto ei täytä luomutuotannon ehtoja.

ProAgria Kiitos!

Kysymyksiä ja keskustelua

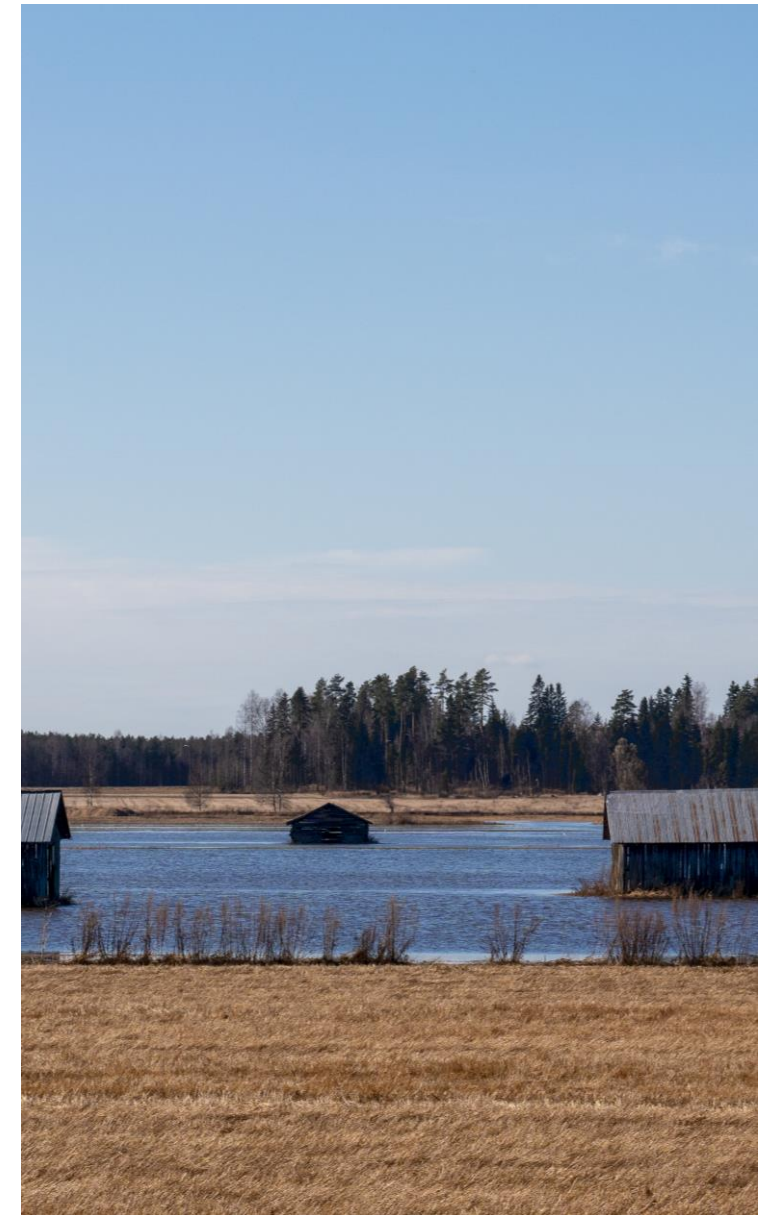
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Yhteystiedot 1/3

- Varsinais-Suomi luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
 - Eila Strang 0295 022 667
 - Kitty Enberg 0295 022 555
 - Kai Alajoki 0295 022 621
- Uusimaa uudely.luomu@ely-keskus.fi
 - Tobias Bruce 050 396 3464
 - Hanna Karnijoki 050 437 0056
- Etelä-Pohjanmaa: luomu.e-p@ely-keskus.fi
 - Tuomo Saarinen 0295 027 339
 - Essi Kiili 0295 027 648
 - Anu Köykkä 0295 027 580

Yhteystiedot 2/3

- Pohjanmaa

Vaasa

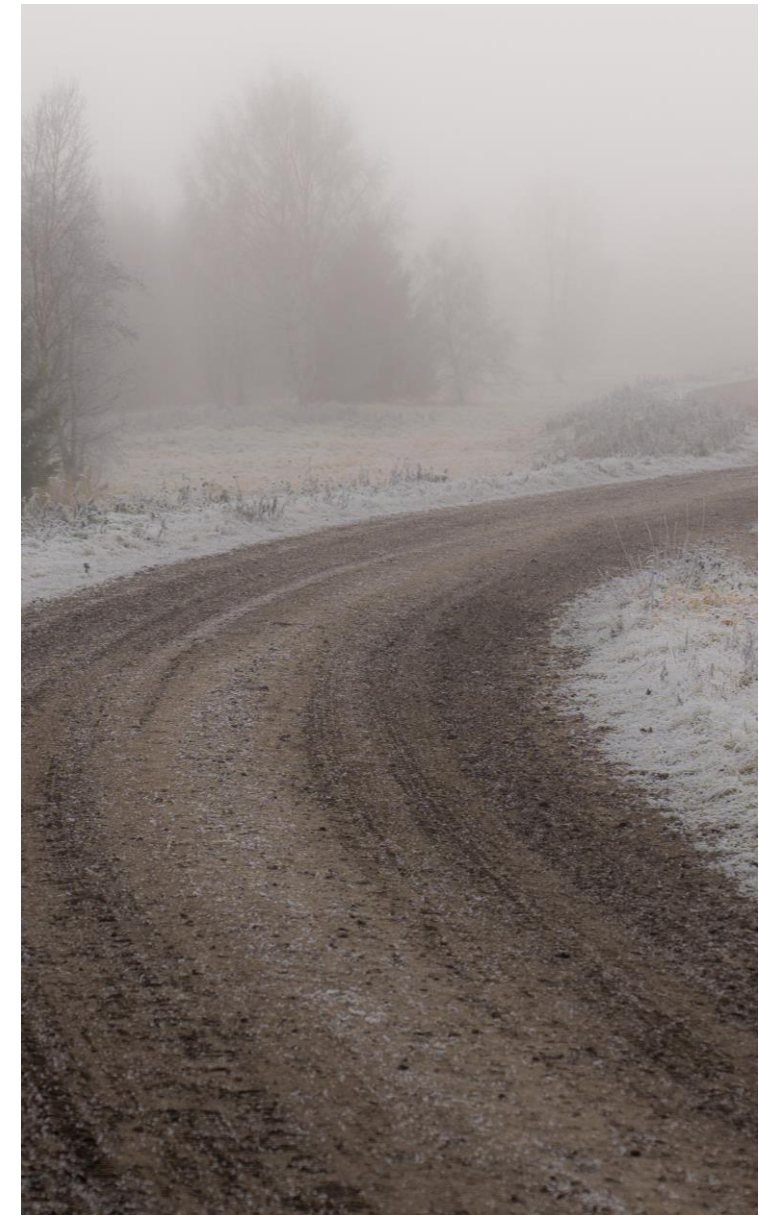
- Tomas Räfså 0295 028 609
- Jan Flemming 0295 028 548
- Ulrika Granfors 0295 028 550

Kokkola

- Lars Björkgård 0295 028 540
- Heidi Häggblom 0295 016 417

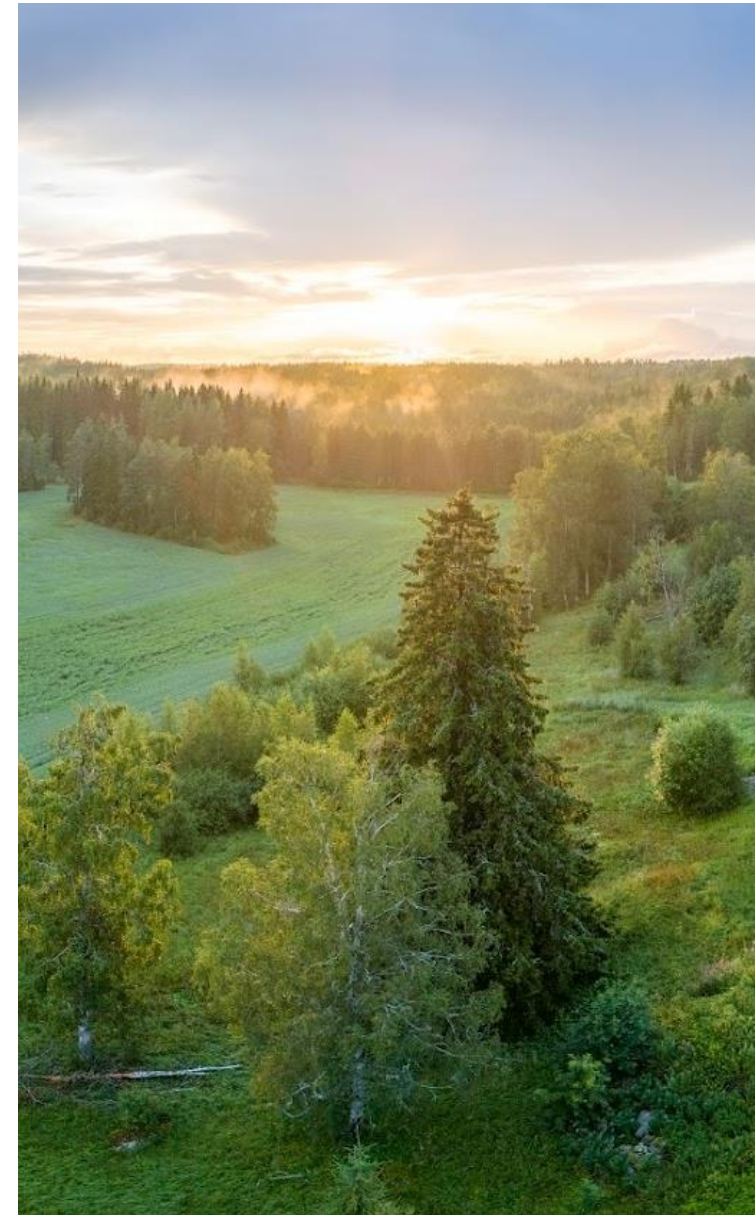
- Pohjois-Pohjanmaa: luomu.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

- Johanna Honkanen 0295 038 058
- Anna-Leena Vierimaa 0295 038 073
- Ulla Sipola 0295 038 303

Yhteystiedot 3/3

- Satakunta: luomu.satakunta@ely-keskus.fi
 - Mirella Levomäki 0295 022 063
 - Teija Rinne 0295 022 075

Kiitos

